

Muka spasitelja našega

SADRŽAJ

Počinja čin od muke Spasitelja našega najparvo na Cvitnicu. _____	3
Veliki četvrtak _____	19
Početje čina na Veliki petak _____	44
 RJEČNIK _____	 72

ISUS. MARIJA.

Počinja čin od muke Spasitelja našega najparvo na Cvitnicu.

AN'JEL stavši na mestu podobnu počni
s v[is]o[k]im glasom i reci:

S plačnim glasom vsih vas zovu¹,
sliš'te muku Isusovu,
kuno prija² On za vsih nas
prežestoku vele danas.

5 Zato vsaki spomeni se,
za te umri, na križu vise³,
da te višnje smarti izbavi,
kako Sveto pismo pravi⁴,
jer da tebi raj udili,

10 On, ki od nič vsaka učini⁵,
va 'v svit oti, bratjo, priti,
od Marije put prijeti,
kâ danaska, bratjo, plače,
bolezniive suze stače

15 s Magdalenom i s Jivanom,
ki su tužni Njega ranom.

Vsi jazici misli tuke
zreć ne mogu Njega muke,
ke su bile, oh, vraždene,

20 svit jih nima vas takmene.
Zato, bratjo, sad slišite
i od sarca procvilite
vaše grihe u velikoj tuzi,
tužnu majku vsaki združi.

25 Bit će ona odvitnica,
da ne zgine vam dušica.
Sada k mucu pamet stav'te⁶
i sardčeno vsi proplačtel!

Sada LAZAR obučen u svite martvačke
s prevezanu glavu hvali Isusa Židovom:

Slavu daju Bogu momu,
30 Isukarstu vsemogomu
hvala, kripost tere dika
za pošten'je va vek vika.
Vsaka Njega poslušaju
jer ga čisto Boga znaju.
35 Život nosi v ruci svoji,
v Njega volji i smart stoji.
Vsemu otvet⁷ pravo daje,
misli, grihe, vse On znaže.
Svitu daje va vsem znati,
40 pravo ga je Bogom zvati.
Mej vsa čuda kâ učini,
bi najveće da me oživi,
rači mene On skresiti
tere na svit povratiti.

¹ zovu - zovem

² prija - primi, podnese

³ vise - viseći

⁴ pravi - govori, kazuje

⁵ ki od nič vsaka učini - koji iz ničega
sve stvori

⁶ sada k mucu pamet stav'te - sada obra-
tite pažnju na muku

⁷ otvet - odgovor

Kada niki ki verovaše va Isusa opitaše
Lazara - je l' istino bil umarl ali ne:

koga sliše vetri, more,
vse Njegova kripost more.

45 O Lazare, mi molimo
ter te dvorno vsi prosimo:
htili bismo mi viditi,
jesi l' bil umarl, rač' praviti,
ali nemoć tolika bila
50 al te je smart umorila?

To slišavši ŽIDOVE⁹, da ga je Isus
skresil, pokleknuvši reku:

Tu LAZAR odgovori Židovom:

Ja vam pravim vsim očito:
bil sam umarl stanovito,
o, duša se j' moja bila
s tilom mojim razdilila,
55 četiri dni jur su bili,
da su me u grob položili
jere smarjah, tugo moja,
ta praviti se ne dostoja.

O Isuse, svet proroče,
70 Gospodine i naš Otče,
slavno tebe vsi slavimo
jer očito vsi vidimo
da ti skaza na viden'je
svita čudo ter zlamin'je.
75 Rad udili tvoga dara
tar uskrisi nam Lazara!
Zato pravo te j' slaviti
tar ti va vsem zahvaliti.

Tada ti isti opitaju Laz[a]ra govor[e]ćí:

Ki je ta⁸ Bog ali človik,
60 ki te skrisi na ovi svit,
toliku slavu stvori sebi,
da povrati dušu tebi,
da ga po tebi vsi mi znamo,
povij nam ga, molimo te?!

Nevoljnici, ne bludite
80 tere sebe ne gubite!
Vam nastaje dan dreseli,
zač je Isus hinac veli,
on hitrostju vas obsini
ter po djavlu vse on čini!
85 Ne htijte mu verovati
ni se njemu vi klanjati!

Tu LAZAR odgovori Židovom:

65 Slavni Isus, sin Marije,
ki me skrisi, ono ti je,

Tada POGLAVICA od zalih Židov,
sikoliko Židov, reku:

To rekši pojdu vsi skupa Kajfi tužiti se
na Isusa:

Božja puka vse ufan'je,
u kom stoji naše stan'je,
sad vidismo meju ljudi

⁸ ta - taj

⁹ Židove - Židovi

90 vele hinbe tere bludi,
kimi Isus ljudi hini
tar se on Sin Božji čini.
Lazara je vskrisil, prave,
i zato ga vele slave.
95 Bolje bi nam vsim umriti
neg dopustit to činiti,
da on hinac, sin Marije,
slavni Zakon naš razbije,
svete riči u kom vse su,
100 ki Zakon da Bog Mojžešu.

Tu SLUGE gredu k Ani i reci jedan od
njih Ani:

Blagoslov ti uzdav[a]še
120 dragi tvoj zet tar veljaše:
bud' u mene, potribno je,
to t' govori on, a stoje
mudro da se zgovorimo
tar potribe opravimo.
125 To t' govori cica stan'ja,
bud' u njega brez štentan'ja.

Tada poglavica fariseov z družbu svoju
poklekni pred Kajfu da ih blagoslovi i
reci KAJFA nad njimi:

Tu ANA dvigne se z družbu svoju,
pride Kajfi i reče:

Vam blagoslov bud' od Boga,
drazi sinki, vsemogoga,
i združi vas On u slavi,
ki ste Njega sluge pravi
105 jer se vi tim pečalite,
Zakon pravi zač ljubite.
Viće oču sad skupiti
i varh toga opraviti.

Zdrav biškupe, sveti pope,
blažene su tvoje stope!
Ča si rekal, ja sam slišal
130 i k milosti tvojoj prišal,
da nam poviš, česa cica
jesi skupil ova vića!?

Tu reci KAJFA poglavici ka Ani:

Tu pojdu SLUGE KAJFINE u tempal k
poglavici popovskomu i k jinim popom, i
reku:

Ja vam govoru: stan'te goru
110 tar pojdite k Ane dvoru
tar mu rec'te riči ove:
gospodin vas k sebi zove,
da se nakup zgovorimo
tar potribe opravimo,
115 jere imam glasi čudne
i još prave, vele trudne,
tar popove vse zovite,
ča vam rečem, to činite.

Ki se Bogu poklanjate
tere pravi Zakon znate,
135 sliš'te dobro riči ove:
gospodin vas k sebi zove,
pojte k njemu brez štentan'ja,
jer su stvari od daržan'ja.

Tu dvign[e] se poglavica crikveni i s
inimi popi, i poj Kajfi, i reci
POGLAVICA:

140 Slava puku tar pošten'je,
vsim veliko utišen'je,
ča tvoja milost zapovida,
više vsega bud' naprida.

I tu, jur kad se vsi skupiše, počni
KAJFA, stavši se, govoriti:

Sliš'te mene, vsih vas prošu,
jer nad vsimi oblast nošu!
145 To vam moja rič govori
vsim vam ki ste u tom dvoru.
Isus mnoga čuda čini
tar tim tako ljudi hini.
Budemo ga tako pustiti,
150 vas svit oće obratiti,
a Rimljane ote priti
ljudi s mestom opliniti.
Ča vi diste da činimo
ter se va tom ne linimo.

Tu ANA, stavši se, reče:

155 Ja ću reći, ovdí stoje,
ovo vam je više moje.
Vsi se navkup mi skupimo
tar Lazara pogubimo,
jer po njega govoren'ju
160 tere bludnu naučen'ju,
mnozi od nas odbiguju
tar savsima njega štuju.
Put njih kripost razumijte,
ni uskarsal, dobro vijte,
165 da zato on tako pravi,
da se Isus po njem slavi.
Ljudem daje razumiti
tar jih oće prehiniti.

Totu POGLAVICA CRIKVENI, stav
se, reci:

170 Od Isusa moj svit daju
vsim očito tar ne taju:
bolje bi ga podmititi,
meni j' tako to viditi,
blagom mnogim tere dari,
tar bi bolje naše stvari,
175 dohodki bi naši cili
tere vele veći bili.

Tu sede poglavica crikveni, a
POGLAVICA OD ŽIDOV, stavš[i] se,
reci:

Vsim vam, ki ste va tom skupi,
moja gospodo i biškupi!
Sliš'te mene mimo ine,
180 da vam Zakon ne pogine:
bolje bi ga propuditi
tar prot njemu govoriti,
i zato mi ništar ne hajmo
tar mu straha vele dajmo.
185 Tako će se ostaviti
ali inamo pojt živiti.

Slišavši KAJFA svite njih ali odluke,
sardito se sta i poče ih karati govoreći:

Vi ništare ne vidite
ni ča j' bolje ne mislite,
ovo vam je više moje,
190 da Isus umre, potribno je.
To vam govorim zaistinu,
da vsi ljudi ne poginu,
tar inako neće biti,
tribi ga je pogubiti.

Totu vsi ŽIDOVE zuvape glasno govoreći:

195 Ubijmo ga, da ne ostane,
da se ljudi njim ne mame.

Totu Isus s uč[e]nici svojimi i na os[a]lcu jah[a]jući gradu Jerus[o]jimu i vidivši DICA Isusa priš[a]dši na vrata crikvena pojdu suprot njemu govoreći:

Ovo grede, nu vsi pojmo
suprot Isusu, jest dostojno,
zač jest On nas vsih spasen'je,
200 vsega puka izbavljen'je,
kolik jest On, komu prestol
i g[ospo]dstva služe na stol.
On Lazara z martvih skresi,
iz nedužnih zagna besi¹⁰,
205 slipim On da njih vijen'je
i ušima otvoren'je.
Nu vazmimo sobom svite
i maslinsko ono cvitje,
slavu i čast na pošten'je
210 u Njegovo spomenutje!

Tu ISUS, prišadši na vrata crikvena,
reci:

O gradu Jerusolime,
koliko jest slavno tvoje ime!
Da bi ti znal, ča te čeka
prî skončan'ja sega svita,
215 ti bi plakal pored sa mnu¹¹
za odluku tvoju tamnu,
jer znaj da će na te priti
razsipan'je tvoje biti,

¹⁰ zagna besi - istjera bjesove

¹¹ sa mnu - sa mnom

da tvoj kami na kamike
220 ne ostane va vik vike,
neg da padu zidi doli
tar da budu kako polje,
tomu oće bit počelo
Vespasijana Tita¹² delo,
225 ki imaju nparvo priti
tvoje g[ospo]dstvo razoriti,
i ljudmi te ograditi,
i jilišem ogladiti,
da bude v tebi mati jedina
230 jisti meso svoga sina,
a to, grade mnogo tužni,
vsega smrada pun i kužni,
da ti nisi poznal danas
gosta tvoga, koga imaš.
235 Jerusolime, obrati se,
Jerusolime, spomeni se.

Totu DICA gredu proti Isusu, a Isus v
crikvu vlize i kad pridu preda nj,
pokleknu vsi na kolina govoreći:

Zdrav si, kralju mnoge slave,
čudne riči tvoje prave!
Zdrav si, kralju utišen'ja,
240 put nam kaži od spasen'ja!
Zdrav si, Bože, v proslavljen'je,
ti si sam nas vsih spasen'je!

¹² Vespasijan Tit - Titus Flavius Sabinus Vespasianus (9-79 n. e.), rimski car; sa si-
nom i nasljednikom Titom vodio rat pro-
tiv pobune Židova, što je završilo raza-
ranjem Jeruzalema i židovskog hrama
70. godine

Tu DICA stanu i pojdu za Isusom
pojući i slaveći Boga:

O Isuse, moli za nas,
Spasitelju, spasi vsih nas,
245 ki od Boga za nas snide,
blagoslovljen s neba pride.
O blažena ona mati,
ka te oti k nam poslati!
Slavu dajemo, Bože, tebi,
250 primi duše mile k sebi!
O prečastno govoren'je,
ko vsim daje utišen'je!
O preslavna diko naša,
ča te mnogo čudo znaša,
255 rači vsih nas poslušati
i vsim tvoju milost dati.
Osanna ti vapijemo,
spasen'ju se nadijemo.
O Davidov sinu pravi,
260 vsih nas skupa k sebi spravi,
gdi se budeš veseliti
i vsih svetih pokripiti.

Tu ISUS pojde na pripovidan'je i počne
govoriti:

Pojdut dobri [v] život vični,
v osujen'je oni grišni,
265 te moje riči za počelo
ke ja uzeh u to sveto delo.
Bog, On višnji, ki vsa stvori,
arkan'jele i vse kori,
nebo, zemlju, polja, gore,
270 šume, drivje i vse dole,
sunce, misec, i još zvezde,
more, vode i još bezdne,
skote, zmiije i vse zviru,
ribe, kače, ptice s perji.
275 Posli stvori i človika,
pravo svoga nevirnika,
svoju priliku onu lipu,
ku da njemu u svoj kipu,
ča već učini, dâ mu vsu čast,

280 na ovom svitu punu oblast,
da on more svitom vladat,
va vsih stvarih i još kazat,
ča već, da mu on dva puta,
ka mu v obir ovdi jesta:
285 jedan pelja v ohranjen'je,
a on drugi v pogubljen'je.
Sada zala duša grišna,
ka si na 'vom svitu bisna,
zač hoteći gubiš dušu
290 ovoga svita za iskušu?
Ne znaš muku kâ te čeka,
u koj ćeš biti va vek veka,
ondi oć' klet oca, mater,
nebo, zemlju i još aer,
295 i vapiti goram ovo:
padi na me, velika goro,
i pokrij me vsu do vlasi,
da se plami ov ugasi,
ča ćeš veće tad vapiti!?
300 Smarti sebi oć' prositi,
ali t' neće nigdar priti,
neg vavek ti ondi biti.
To si, duše, razumila,
i obrati se Bogu mila
305 i proplači griha svoga
tar darži se svita moga,
zač je veća milost Božja
nego sagrišen'ja tvoja.
A vi, ljudi, kako stoj'te,
310 muke Božje i rane brojte,
zač dan ovi nam je blažen
va vse vike vikom amen.

A to je drugo pripovidan'je, vazmi kot
drago:

Riči mojih poslušajte
ter se naputiti dajte,
315 zač vam oću puti dati
kimi oćete Boga znati,
Boga i još Njega puti,
i kako vas djavaal muti,
koga šege nisu ine,

320 neg da svaka duša zgine.
Zato se je vam čuvati,
a ne njemu ugajati.
Ako njemu ugodite,
vaše duše pogubite.
325 Plaću pravda potribuje,
da vsak grišnik muke čuje,
i tim putem pravda skače,
da vsak grišnik grihov plače.
Ne verujte napućen'ju
330 ni hinbenu naslajen'ju
kô vam djaval naprid kaže,
zač, ča vam dî, to vi laže.¹³
Mnogi na svit jesu prišli,
kim nigdire jur nî misti,
335 u britkih mukah, ki jur cvile,
gdi su mnoge djavle sile,
ki živiše dobrovoljno,
v mukah plaču sad nevoljno.
Ča njim prudi ova radost,
340 kih pak najde žuka žalost,
žalost, a prez utišen'ja,
to t' su svita naslajen'ja:
malu moreš slast imiti,
a dušu t' je pogubiti.
345 Nî li bolje tu tarpiti,
a tamo se veseliti,
neg se ovdi veseliti,
a onamo dreseliti?
Gdi ta¹⁴, ki je v slasti živil,
350 koga potle nî Bog krivil?
Gdo j' ta, ki se j' u grihu našal,
ki nî u britke muke zašal?
Gdo j' ta, ki se j' tu veselil,
da se v pakal nî preselil?
355 Ki su ov svit uživali,
ti su v gorke v muke pali,
da ki su se tu plakali,
ti su v dobri počivali.
Zato grihov se pokajte
360 ter se djavlih del čuvajte!
Sardce j' Božje otvoreno,
ne bud' vaše zatvoreno,

kako grišnik k njemu zdahne,
milostju ga svu nadahne.
365 Kaštigajte grišno telo
ter ostav'te sve zlo delo,
bud' vam v Bozi utišen'je,
da vam dušam da spasen'je.

Totu pride Šimun gubavi ka Isusu i reče
ŠIMUN Isusu ove riči:

O Isuse, meštre pravi,
370 ovo Šimun tvoj gubavi,
ki te molim vele lipo,
pridi k mani, moja diko!

ISUS reci Šimunu gubavomu:

Moj Šimune, ja ću priti,
dotle čin' stol napraviti;
375 imam ovu rič činiti,
ja ću skoro i svaršiti.

Tu gre Šimun stol napraviti Isusu, a
ISUS reci uč[e]nikom svojim govoreći:

Učenici, jur je vrime
Sin Človički da premine,
puk je tribi odkupiti,
380 kino rači sagrišiti.
Zato barže, bratjo, pojmo,
ne počin'mo tar ne stojmo,
neka gremo putovati,
pak oćete vsi to znati.

¹³ zač, ča vam dî, to vi laže - jer, što vam kaže, to vam laže

¹⁴ ta - taj

- I tu pokle svarši to svoje govoren'je gre k
Šimunu gubavomu i tu MAGDA-
L[E]NA, razumivši govoren'je Isusovo,
pokaj se i lamajući parste počni govoriti:
- 385 Ojme mani boleznivi,
da me tako Isus krivi!
Bolje biše martvi biti
neg mi [v] grisih zlo živiti.
Ojme, ča ću učiniti,
- 390 zač mi j' grišni v muke priti,
tebi, svite, ja služeci?
Grihov mojih broj je veći
nego piska na brig¹⁵ mora,
ko t' ka zgriših prez razbora,
- 395 ne razmislih vač¹⁶ mi j' priti,
ne htih grihe ukrotiti
koliko zemlja trave gojit,
još veći je broj grihov mojih.
Nis' dostojna oči dvignut
- 400 da dostojna vavek zginut.
Sam Bog, ki vse zvizde broji,
On množastvo zna grih mojih.
Na dan sudnji on žestoki,
tužnim mojim grihom roki,¹⁷
- 405 onda tužna, ča ću reći
pred pristolom Božjim steći¹⁸,
gdi te grisi mene gonit,
trublja strašna v glavi zvonit,
gdi će grišnim vsim paklena
- 410 muka biti otvorena.
Sad mi grišni putem pojti,
komu grišnik ima dojti.
Ajme svite, hinbo moja,
nač¹⁹ me posla slatkost tvoja!?
- 415 Ojme tugo tar velika,
ojme rano, a prez lika,
bludih vazda prez mišljen'ja,
ne dostojam ja smiljen'ja,
- da pojti ću učiniti
420 tar pomasti za kupiti,
kom ću pomazat noge onomu
Isukarstu, Bogu momu.
- Tu MAGD[A]L[E]NA kad dojde k
spicijaru reci:
- Toj pomasti ča je cina,
da ne bude mej nami hina.
- SPICIJAR reci:
- 425 Toj pomasti cinu stavljju,
trista dukat, ja vam pravljju.
- MAGD[A]LENA ogledavši pom[a]st
reci specijaru:
- Ova pomast ča mi se mni,
prijatelju, vridna to nî.
Zato rec' mi sada, brajne,
430 ča ju očeš dat najmanje.
- SPECIJAR reci:
- Odpušćam vam od te cine
jedan dukat ja od mane.

¹⁵ brig - obala

¹⁶ vač - u što, na što

¹⁷ mojim grihom roki - rokovi (ročište)
mojim grijesima

¹⁸ steći - stojeći

¹⁹ nač - na što

MAGDALENA reci:

Vele s' tanak stanovito,
 sam dobro znaš vridna nî to,
 435 da pokle diš neč' inako²⁰,
 kako s' rekal, budi tako.

Zato mi je dano znati,
 da se nî dobro dešpirati.
 455 Oču pojti vsud plačúci,
 tužnim glasom vapijući,
 i Isusa pomoliti,
 da me rači odrišiti,
 delo moje da mi prosti
 460 u kom prebivah od mladosti.

SPICIJAR reci:

Prisežu vam verom na to,
 nis' je otíl dati za to,
 kupili je niste drago,
 440 zač je vridna vsako blago.

Tu MAGD[A]LENA priš[a]dši u hižu
 Šimunovu poklekni pred Isusom i počni
 mu noge prati suz[a]mi i vlasi istiro-
 v[a]ti govoreći:

MAGD[A]LENA pinez dajući reci:

Na t' dukate, da t' je broju,
 da na targu već ne stoju.

Sinu Božji, moj Isuse,
 pod kim neba sâ tresu se
 i s kih pride na ovi svit
 put človičju na se prijet,
 465 da izbaviš nepravoga
 i č[lovi]ka nesrićnoga,
 s koga vsi smo Tebi krivi
 večé martvi nego živi,
 a navlasto Magdalena,
 470 oh, nesrićna va vsem žena,
 kano pridoh na pokoru
 s pripravljen'jem k semu stvoru.
 Čin' me listo v milost priti,
 grihov mojih odrišiti,
 475 kih je večí broj i čísto
 nego j' listja na svit prišlo,
 još nî kapal ni dni vika,
 ni je v mori tuko piska,
 ki mi grisi dušu gone,
 480 u pakal mi jure tone.
 K tebi bižim, G[ospo]d[i]ne,
 da u mukah ne pogine,
 nimam ino utočišće,
 vi ste moje pribižišće,
 485 ne htijte me odagnati,
 da milost mi rač'te dati,
 da vas večé vsega ljublju,
 dušu grišnu da ne zgublju.
 Pomiluj me, G[ospo]d[i]ne,
 490 da moja duša ne pogine,

Tu MAGD[A]L[EN]A vazme pomast i
 gre za Isusom k hiži k Šimunovi
 kantajući:

Ne vim²¹ očú l' v grihu stati
 ali v pomoć Boga zvati.
 445 Otidite, hinbe svita,
 jer mi tuga z vas procvita!
 Otidite, tamne želje,
 zač sagriših Bogu vele!?
 Oh, nevoljna Magdalena,
 450 nad vse žene tužna žena,
 tva vesel'ja nač te priti,
 ako vavek buš goriti?

²⁰ da pokle diš neč' inako - ali kad kažeš
 (da) nećeš drugačije

²¹ ne vim - ne znam

ka sam prišla sada k tebi,
va m[i]lost me primi k sebi.
Ojme mani, ča učinih,
kako sama sebe hinih?
495 Hiniše me dila moja,
bud' mi v pomoć milost tvoja,
milost moja, o Isuse,
ki si prišal za vse duše
vse dušice odkupiti,
500 djavlu ruke zaklopiti.
Oči gorke suze rone,
zač mi duša v grisih tone.

Tu MAGDAL[E]NA isiplji cvitje misto
pomasti na glavu Isusovu i reci:

O Isuse, usliši me,
v mojih grisih utiši me,
505 od ruk djavlih izbavi me,
od sih grihov odriši me.

To vidivši, IJUDA počne govoriti:

Nî l' to smamnost vele mnoga,
ča vidiste od ovoga,
takovu pomast proljati,
510 ku ta žena drago plati?
Bolje biše nju prodati
i ubozim v pomoć dati,
zač bi vridna pinez dosti,
da mi trepću sad vse kosti.

Tu ISUS razumivši govoren'je
uč[e]n[i]kov reče:

515 Ča se, bratjo, vi smutiste,
varhu toga mene zbiste?
Dobro delo ona stvori,

da, prî telo neg se umori,
dojde pomast meni dati
520 ter suzami noge prati.
Amen dim vam²², gdi to bude,
da se Pismo sveto zbude,
slavu i plaću ona ima,
da pomaza Božja Sina.
525 K vam ubozi ote priti,
kad ja s vami neću biti.

Tu ISUS obrativši se Magdaleni i reče:

O ti ženo, pojdi zbogom
s punim mojim blagoslovom,
grihi ti su jure prosti,
530 ne vraćaj se već u gorkosti.

Tu MAGD[A]LENA zahvaljuje Isusu
govor[e]ći:

Hvalu daju, Bože, tebi,
da s' me prijel²³ tako k sebi,
službenica t' oču biti
i ča mogu poslužiti.

Tu MAGD[A]L[E]NA poj tja od Isusa
govoreći:

535 Sad s vesel'jem oču iti
Gospoji se pohv[a]liti,
da sam grihom sad smiljen'je
od vas našla tar prošćen'je.

²² Amen dim vam - amen (doista) vam
kažem

²³ prijel - primio

Tu M[A]GD[A]L[E]NA dilivš[i] se od
Isusa, putem greduć reci:

U Šimuna pravo stanu
540 ondi mani dan osvanu.

Tu M[A]GD[A]L[E]NA doš[a]dši k
Mariji, Isusovi materi, reci ove riči:

Slava Divo i Gospoje,
radosti vam pravlju moje!
U Šimuna na kolina
prid vašega padoh sina,
545 z gorkim plačem i suzeći
umolih ga ja klečeći.
Noge Njega prah suzami,
otirah je pak kosami,
smišljajući nedostojne
550 umivati suze moje.²⁴
Majko slavna G[ospo]d[i]na,
Isukarsta, Božja Sina,
ja sam vazda grišna bila
i vsako sam zlo činila.
555 G[ospo]d[i]ne i moj Bože,
tvoja kripost vsaka²⁵ može.
On slišavši moji plači
milosardjem grih potlači
ter mi vele umiljeno:
560 "Poj v miru," reče, "ženo."
Ja zahv[a]lih tada Njemu,
Sinu Božju tar vašemu.
Ja ću, Gospe, s vami stati
tar ću Bogu nastojati,
565 posluh vam ću učiniti
i od vas se ne diliti.

²⁴ Nejasno. Valjavac u Starim piscima hrvatskim (knj. XX, str. 9) povezuje ovaj stih s jednim od dva pripisa na margini 136 fol. rukopisa: noge umivati.

²⁵ vsaka - sve

Totu MATI ISUSOVA reci
Magd[a]l[e]ni:

Hvala budi vsemogomu
Bogu Otcu preslavnomu,
ki smart neće od grišnika,
570 neg grihom njih daje lika.
Sada čista jure jesi
i u grisih veće nisi.
Ja te neću služabnicu,
da oću te družbenicu.

Tu MAGD[A]L[E]NA reci Mariji:

575 Hv[a]la tebi, Gospe mila,
da s' me vazda ti ljubila,
ja ću vazda vaša biti
i od vas se ne diliti,
kako rekoh ću činiti,
580 dnem i noćju ugoditi.
Ča ne umim, ne stidite
mene karat kako dite,
zač pri vas sam ja smiljen'je
grihom našla tar prošćen'je.

Tu ISUS stane od Šimuna i gre k materi
i tu joj navisti muku svoju govoreći:

585 Draga mila majko moja,
u mni su tuge tve prez broja,
ništarmanje, ča ima biti,
to je tribi i svaršiti.
Ovo pridoh s neba doli
590 pretarpiti mnoge boli
za izbavljen'je Adamovo,
ki sagriši mani mnogo,
komu delu dah počelo,
kad ja pridoh u tvoje telo
595 iz višnjega iz prestola,
nebeskoga Božja dvora,
narejen'jem Duha Sveta.

Trideset su i tri leta
 hoteć s tebe roditi se,
 600 sim človičstvom skazati se.
 Moje ditinstvo ne bi tajno
 psu Irudu, ki je tamo,
 pred kim biža sa mnom, majko,
 u Jejupat vele jako,
 605 dojeći me slavnim mlikom
 i hraneć me svojom dikom.
 Kad ispunih dvadeset lit,
 mej dokturi počeh sidit
 prigovarajuć se š njimi tar ti mnjaše,
 610 da sam zgibal tar me iskaše,
 i do let pak trideseti
 bih podložan va vsem tebi.
 Ja kad pridoh, na zrast puno,
 od Ivana umiljeno
 615 karstiti se kako grišni,
 ki moji bližnji biše prisni.
 Zatim idoh ja u pustinju,
 ondi postih u mû svetinju
 četardeset dan i noći
 620 na iskušnju djavle moći.
 Zatim izbrah naslidnikov²⁶
 ovi moj broj učenikov.
 Sad sam prišal na 'vo vrime,
 da se uzvisi Božje ime.
 625 To mi j' tribi i svaršiti,
 narod č[lovi]čski odkupiti
 s prolijan'jem karvi moje²⁷
 i semartju tolikoje.²⁸
 Zato slatka majko moja,
 630 da bi sardce utvardila²⁹,
 jer potribno j' da se zbude
 Pismo sveto koje vsude
 od mene dano, prorečeno,
 na moju smart odlučeno.
 635 Ja sam život i još ki ima

smart podjeti, kâ prijima
 život samo, ne božastvo,
 ni njegovo veličastvo.
 Za ov narod človič[a]ski
 640 povrati se na 've vazmi
 i življen'je vikuvično,
 smartju moju vele prično.
 Ja sam prava još istina
 ter me krive Božja Sina.
 645 Ovo imam bit osvajen³⁰
 vnogo laži prav postavljen,
 a to človik da se izbavi
 i djavalska vlast zadavi.
 Ča veće još, ja sam oni
 650 veli prorok i nezbrojni,
 tere imam trud podjeti
 za č[lovi]ka smart prijeti.
 Zat ^ , majko, ukripi se³¹,
 i još sinku veseli se,
 655 jere smart će moja biti
 na spasen'je će skoro priti
 rodu semu Adamovu,
 ki sagriši O[t]cu momu.

Tu MARIJA reci Isusu:

Ajme, sinko, ča me kolješ,
 660 vid narod ov odkupit moreš
 prez prolitja tvoje karvi
 za Adamov on grih parvi.

Tu ISUS reci Mariji:

Majko moja, utiši se,
 već pred manom ne plači se!
 665 Ja poznavam i razumim,
 da t' su tuge, to ja sam vim,
 zač ćeš stoparv ti imiti

²⁶ **naslidnik** - sljedbenik

²⁷ Izmijenjen je red riječi u stihu zbog rime. Prema izvorniku (15a fol.), stih glasi: s prolijan'jem moje karvi. Valjavac u SPH (knj. XX., str. 11, bilj. 2) tvrdi da je iza toga stiha "nešto ispalo".

²⁸ **tolikoje** - također

²⁹ **sardce utvardila** - srce ojačala

³⁰ **osvajen** - osuđen

³¹ **ukripi se** - ohrabri se

tuge, ke te skoro priti,
kakovih nigdar mat' ne ime,
670 znaj, u nijedno parvo vrime.

Tu MARIJA reci Isusu:

Spomeni se, slatki sinko,
da si ti on, moja diko,
ki čestokrat reče ovo,
prodikujuć sveto slovo:
675 "poštuj oca i tvu mater".
To je, sinko, on tvoji psalter,
molim tebe, sinko dragi,
uprosi se sada mani:
ako li t' je to uzmožno,
680 čini t' posluh mani složno,
otkupi ti narod krivi,
a da ne umreš majki divi,
jer ne mogu ja prez tebe,
sinko, život ja o sebi.
685 Zato ti si mē življen'je,
ne budi mi umoren'je!

Tu ISUS Mariji:

To je isto, da sam dužan
tebi, majko, bit poslušan.
Posluh vsaki, ki se more
690 Otcu dati, ki je gori
da još veće Njemu sada,
ki me va 'vom delu vlada.

Tu MARIJA reci Isusu:

Kada li nećeš ino, sinko,
daj odvuci, moja diko,
695 muku tvoju, kano ima
priti tebi zla savsima,

da ju ne bum ja viditi,
nego prija ne umriti,
jer kad bih te vidila ja
700 va 'noj tugi, majka tvoja,
tužna bi mi muka bila
ter bih dušu mû pustila.

Tu ISUS reci Mariji:

Ja znam, majko, da će biti
vrime ko će barzo priti,
705 tuga veća nigdir na svit
neg kad budu na križ raspet
na 'nom slavnom drivi križa,
ko se, majko, jur približa.
Sveti muž on Šimeon,
710 ki me z ruk tvojih prija u svoj blagoslov,
prorokova govoreći:
"Meč tvu dušu će proteći."
Zato majko parvo biše
nebo i svit razčinil se,
715 neg da bi se ne spunila
Pisma sveta, kâ su bila
prorokovana po pro[ro]ciah,
tolikoje i po svetih ociah.
Zato od ov[...]³² ne more se,
720 neg da duše izbave se.

Tu MARIJA reci sinu:

Slatki sinu, daj me smarti
prija neg jet³² ³³ budeš va varti,
al čin' da tva smart ne bude
pogarjeno grozno vsude,
725 jer se moje sarce prenemaga
kako t' ono malka draga,
ka razmišljam da te ote jeti
i na križu, sinko, propeti,

³² Nečitka riječ u izvorniku.

³³ Jet - uhvaćen

730 da ovo te, sinko, prosim
za 'nu ljubav ku ti nosim,
samo reci majki tvojoj,
da stvar ta bu volji mojoj.

ISUS reci materi:

Draga majko, nî podobno,
nije Otcu to ugodno,
735 da prije umreš ne budući
vrata rajska gdo odprući,
ka se imaju otvoriti,
moju smartju odklopiti.
Ča diš, smart moja ne bud' garda,
740 majko, bit mi oće tvrda,
tvarja mati nego j' nikomur bila,
koga j' mati porodila.
Potribno jest da to bude,
martvi v život da se probude,
745 zač kako težak bi on grih,
muk ljutost tako da bude mojih,
oće bit lik vsemu narodu,
v raj]] on lipi vsi da pojdu.

Tu MARIJA zavapi visokim glasom i
reci:

750 Ojme sinko, ojme tuga,
mati sam ti, a ne sluga!

Tu Marija padi na tla od žalosti, a
MAGDALENA pristupi ka Isusu i reci:

Slatki meštre moj Isuse,
pozri majke ležeć v tuze,
kano sada jur pomanjka,
ni l' ti ono draga majka?

Tu ISUS reci Magdaleni i materi
govoreći:

755 Ne plač'te se jure veće,
umolit se Isus neće,
jer potribno jest da idu,
va to sveto delo vnidu³⁴,
to jes' volja nebeskoga
760 Boga Otcu vsemogoga,
zato oću kripiti se,
za mnom veće ne plač'te se,
ja se oću k vam vratiti
i barzo vas pohoditi
765 po skarsnutju mojem gori,
kad se pakal jur otvori.

Tu MARIJA reci Isusu:

Kad li oćeš, sinko, pojti
i k nam barzo opet dojti,
daj ovo mi se ne odprosi,
770 sinko, majki, kâ ovo nosi,
ovi život vas zločesti,
ki ne more tug podnesti,
da tvoja smart ne bud ljuta
ni tolkoj muka kruta,
775 i ta obraz slavni, lipi,
Božji ki je va tom kipi,
ne daj zranit tako gardo,
da ne pukne sarce tvaro,
ko je mnogo utvarnulo,
780 tuge vsake je naplulo,
da te ne budem mogla poznati,
ajme tužna kâ sam t' mati!

³⁴ vnidu - uđu

Tu ISUS reci materi:

O preslatka mati moja,
primi konac tuga tvoja,
785 jer na svit človik ne rodi se,
kako mnogo Pismo piše,
koga b' na križ tako gruba
postavili, a prez ruba,
kako imam ja umriti,
790 s razbojnici propet biti
i još ne kako ljudi
grišni, puni sih zlih čudi,
ki potribuju dara milosti.
Tako j' tribi, da moje kosti
795 vsaka sebi rana³⁵ bude,
da se Sveto pismo zbude.
Zato majko odsad naprid
učin' sebi niki dobar red,
da t' bude sardce u pokoji
800 za 'no mliko, kim me doji.

Tu MATI reci Isusu:

Imaj ka mni smilovan'je,
sinko dragi, moje ufan'je,
to li su riči, ke ja imih
iz ust tvojih premedvenih?

Totu MARIJA položi glavu na parsi
sinu i objamši ga reci visoko:

805 Sinko, ti si moja radost,
moje ufan'je, moja svitlost,
istočniče naslajen'ja,
pušćaš majku prez smiljen'ja,
zlo me oće pomagati,
810 oh, nesrićna kâ sam mati,
znam da mi je umriti,

da b' mi dalje ne živiti,
neka, da bih ne vidila
smarti i rane tvoga tila!

Tu ISUS materi:

815 Majko, ništar ne naprudiš,
neg ča život svoj već trudiš,
to je tribi izvaršiti,
volju Otca ispuniti!
Ako ja to ne učinim,
820 veće nisam ja Njegov Sin.

Tu MATI reci Isusu:

Ojme sinko, diko moja,
budi va vsem volja tvoja
putovati putovan'je,
ajme mani, moje skončan'je!

Tu ISUS reci materi:

825 Nî skončan'je, majko mila,
neg spasen'je sega svita
i tvoj život vikovični
kim su otcu v limbi dični,
da put svaršim i moju volju,
830 ja te ovo, majko, molju,
da budem častan na 'vo puti,
ti me, majko, blagoslovit hoti.

³⁵ rana - pepeo

Tu pokle[k]ni Isus pred materju, a mati
ga počni blagoslavljat ruke skupa
stisnuvši nad glavu njegovu, i reci
MARIJA:

Bud' blagoslov on tvoje majke
nad tvoju glavu, moj sin slatki,
835 ka glavica prodikova
na 'vom svitu sveta slova
i učen'jem ka otvori
vsa čudesa kâ on stvori:
slipim on da njih vijen'je,
840 hromim cilo isciljen'je,
martvih z groba ona skresi,
z bolnih zagna van zli dusi.
Moja glavice, prim' moj celov,
ki ti dajem, i blagoslov,
845 blagoslavljam i očice,
i blaženo tvoje lice,
blagoslov bud' nad ušima,
nozdrvi, usti i parsima,
blagoslov bud' nad svim hodom,
850 v ki se spravljaš s mnogim plodom,
budi vsaka noga ova
puna Božja blagoslova,
ke i po vodah hodiše
tar se ništar ne smočiše,
855 kim hojen'jem zemlju sveti,
za ku greš se sad propeti.
Zato, sinko, kad se odpravljaš,
čim tvoju majku blagoslavljaš?

Tu ISUS gori stani, a mati poklekni, i
tako ju Isus blagoslovi i reče:

Majko moja, budi ti ov
860 vikovični moj blagoslov,
ki s' imala od an'jela
Gabrijela arha[n']jela.
Bud' bl[ag]oslov nad tvoju glavu,
nad rukami v čast i slavu,
865 bud' blaženo ono tilo,
ko me nosi, sveta Divo!
Bud'te sveti oni udi,

ki tarpiše mnoge trudi,
sa mnom, majko, kad bižaše
870 prid Irudom, ki iskaše
ubit mene mej mladenci,
ki prijaše s toga venci
u kraljevst[v]i presvitloga
Boga Otca vsemogoga.
875 Zato, majko, ostaj zbogom,
s punim mojim blagoslovom.

Tu ISUS obrati se k učenikom oddilivši
se od matere i reci Isus:

Oću, dragi, da vi znate,
i da Vazam vi imate,
kako minu ova dva dni,
880 smart je prijet križnu meni.

Tu PETAR reci Isusu:

Gdi nam veliš, meštre dragi,
da t' se Vazam ta pripravi?
Ti nam reci, mi idemo
tere tebi pripravimo.

Tu ISUS reci Petru i Ivanu:

885 Petre dragi i Ivane,
ove riči vam su znane,
zač nam v gradu tom nî hrane,
fariseji to nam brane,
zato b' dobro izviditi,
890 moremo li v njem činiti.
Tako u grad vi idita³⁶
i človika tu vidita [...]³⁷

³⁶ idita - idite (dual)

³⁷ U desnom kutu stranice izvornika
(20b fol.) jedna je ruka napisala: fali list.

[PETAR govori:]*³⁸

Gospodine, pravo nimaš,
da nam noge ti umivaš,
895 ni dostojno Bog človiku
ni još meštar učeniku,
zašto stan' se, Gospodine,
č^a to činiš, Božji Sine?
Ja ne mogu to tarpiti
900 ni poniznost tvu nositi,
jer moji oči upadaju se
gledajući, moj Isuse,
tako k zemlji ponižena,
kako da bi jedna žena,
905 glavu k nogam prignut doli.
Ovo j' Petar, ki te moli:
stan' se gori milost tvoja,
da bu puna misal moja,
ne čin' toga, uprosi se,
910 dela toga ostavi se.

Tu ISUS reci Petru:

Ča ja činim, Petre, sliši,
ovo delo va 'voj hiži,
ne viš ništar, nač će priti
i znan'je naprid oće l' biti,
915 nišć ne boj se ni se straši,
volju moju va tom varši,
barzo oćeš vidit riči
ine, neg su tvoji kriči,

Prema numeraciji u donjem dijelu strane, ne vidi se da nešto nedostaje. To znači da je to novija numeracija, nastala nakon što je istrgnut list. I Valjavac primjećuje da nešto nedostaje: Ovdje je istrgnut list sa stranama 19. i 20. (SPH, XX, str. 15, bilj. 1). On se ravnao prema numeraciji u gornjem, desnom kutu strane.

³⁸ U dijelu teksta koji nedostaje počeo je drugi dio prikazanja, koji pada na Veliki četvrtak.

kjih ti sad jošće ne znaš,
920 neg s misalju tvoju ih čekaš,
barzo, barzo ote priti,
i očima oć' viditi.
Zato mi se već ne brani,
ja te molim s Božje strani.

Tu PETAR reci Isusu:

925 Kako oću ja činiti
noge moje dat umiti
Toga neću učiniti,
parvo se ću dat ubiti.

Tu ISUS reci Petru:

Zač ti, Petre, mene gardiš
930 ter zač volje moje ne tvardiš?
Ja t' govoru ove riči,
ter mi sada već ne kriči.
Posluh va 'vom neć' mi dat ti?
Neposlušna ću te zvati,
935 ni ćeš dila imit sa mnom
u kralje[st]vi onom slavnom.

Tu PETAR reci Isusu:

Vse ča oćeš z mene stvori,
ovo sam ti v tvojem dvori,
noge i ruke, ne to samo,
940 daj glavu, tar čin' ča ti drago,
zač ja volim ne živiti,
neg tvoju plaću ne imiti.

Tu ISUS reci Petru:

Sada, Petre, pravo hodiš,
da s posluhom sebe vodiš,

945 ki jest vas čist, ni mu tribi
samo umit noge sebi.
Vi ste čisti, da još ne vsi,
ki se kriv zna, sta[l]no zgriši.

rači mene uslišati,
da se v telo moje kruh obrati,
vino ovo tolikoje
980 da bu karv vkup oboje.

Tu ISUS umi noge svim učenikom i reci:

Tu OTAC NEBESKI odgovori sinu:

Vidite l' ča učinih vam
950 za 'nu ljubav, ku nosim k vam?
Meštrom mene vsi zovete,
Gospodinom vsi me čtete,
to je isto, oće biti
ime moje vavek prebiti,
955 da kako vam ja meštar učinih
i Gospodin noge umih,
tako i vi to činite,
noge zajam³⁹ umivajte.
Nauk ta vam otih dati,
960 ki imate udaržati.

Sinko mili, ča me prosiš,
jer su moju moć sobom nosiš,
to ti moreš sam učiniti,
kruh i vino obratiti,
985 da tvoje telo sveto,
ko j' od čiste Dive vzeto,
tvoje človičtvo, ko ti nosiš,
za ko mene sada prosiš,
čini, sinko, vse ča oćeš,
990 učiniti saka⁴⁰ moreš.

Tu jur ISUS poklekni ka Otcu
nebeskomu i reci:

Tu ISUS vazmi patenu i oštije na njoj i
reci:

Bože, Otče moj preslavni,
ki me posla na 'v svit lažni
odkupiti karvju moju
ča Adam sagriši [s] ženu svoju.
965 Ne vim, ča ću ostavit ovoj
miloj, dragoj družbi mojoj,
ča bi bilo njoj na spasen'je
i na večno spomenen'je.
Melkisedek, on pop veli,
970 ki prikaza tebi hlebi
i još vino tolikoje,
to bi v spomenutje moje,
da bi žartva njega blaga
tebi, Otče, vele draga,
975 v ke priliku dol me posla,
do 've ure kâ je došla,

Ovoj kruh je pravo put ma,
posvećen'je sad prijima.

Tu ISUS postavi na stol i vazme kalež i
reče:

Ova čaša, v kojoj je vino,
karv jest moja, a ne ino.

Tu ISUS polož' kalež na stol i reci Petru

995 A ti, Petre, stan' se gori
i razum dobro tvoj otvori:

³⁹ zajam - uhvativši, uzevši

⁴⁰ saka - sve, svašta

ja ću da budeš pastir ovac,
apuštolom takoj otac,
ja ti dajem ključe ove,
1000 ki pri tebi stati ote,
dokle živ si njimi vladaj,
a po smarti ih ne ostavlaj
nikomure, nek komu ždrib
poda priti iz njih v tu črid,
1005 on da bude vsimi vladat,
a vi njemu čast odlagat.
Božji prestol on visoki,
nadajt oće vse proroki,
a ti oć' bit va toj časti
1010 i u puni mojoj oblasti,
od te crikve oć' knez biti
i do smarti v njoj živiti,
da znate: nigdar neće bludit
ni nigdor ju neće sudit,
1015 zač tu ote mučenici,
tolikoje spovidnici
utvarditi veru svetu
smartju i karvju njih prolitu.
Zato sim, kim grih odpustiš
1020 ali kim god zadaržiš,
volja tvoja oće biti
zdaržat grihe al pustiti.

Tu ukaže ISUS zlu volju učenicom
govoreći:

Dragi moji učenici,
sliš'te mene, moji sinci,
1025 čudne riči vam ću reći
na 'vom misti ja sideći.
Recite mi vsaki od vas
na 've riči i ov moj glas.
Oh, moj Bože, ča učinih,
1030 ki nigdare ne govorih
zlo nijedno do nikogar,
nego dajuć nauk dobar
vsim jednako vam sideći,
a vami pravo vsud hodeći,
1035 ljubeći vas, sardca moja,
kako dragi sardčenoga,

a vi mene ne ljubite,
zato riči razumite:
jedan od vas, ki ste totu,
1040 ta mi mnogo stoji sprotu
išćući me on izdati,
v ruke grišnikom predati.

Tu PETAR stani gori i stojeći reci

Gdo j' nevernik ta mej nami,
ki smi sidit pored s nami
1045 to da more to učiniti,
ne bil dostojan zadaviti.

Tu VSI UČENICI zapiti recite:

Ob tom nigdadar, Gospodine,
ne mislismo, Božji Sine.

Tu jedan po jedan počni pitat Isusa ki bi
ta bil, i počni PETAR:

Ovo ribar tvoj Petar,
1050 koga često smuti vetar,
nimah onda muku straha,
kad činjaše more praha,
koliko ovo sada imam,
da se zdavcem ja nazivam.
1055 Oh, moj Bože, Gospodine,
pozri na 've moje sidine,
ne darži me va toj sumnje,
to su riči vele čudne,
neg pred simi daj me vanka,
1060 ako sam ja, rec' bez prestanka.

Tu ANDRIJ stavše, reci:

Ovo Andrij, starac tužni,
teško meni va toj družbi,
ostavih mriže, plav, obitil,
da pošteno budem živil.

1065 A ja ovo pod moju starost
tugu imam tere žalost,
da sam v sumnji od izdan'ja
v zemlji ovoj obečan'ja.
Ništarmanje, ja te prošu
1070 za poniznos, ku ti nošu,
reci meni, Gospodine,
jes' li krivac ta ali ne?

Tu JAKOV VELIKI reci:

Ovo Jakov tvoj prilični,
ki bih tobom vazda dični,
1075 tere da bih to htil stvorit,
tebe, Bože, ja umorit,
sluga bližnji tvoj budući,
obaruje me Vsemogući:
parvo sam se dal bih ubit,
1080 nego meštra moga zgubit.
Zato te molim, Gospodine,
daj van krivca da izgine.

Tu JAKOV MALI reci:

Jakov ovo on tvoj mali,
ki je u tugi i v pečali,
1085 ne vim, ki bi pas ta on bil,
meštra svoga da b' izgubil.
Ništarmanje, ako sam ja
te krivinje ali stan'ja,
daj me predce van očito,
1090 da svitu bude stanovito.

TOMA stavši se reci:

Toma ovo ja nesrićni,
ki mnjah biti vazda vični
s meštrom dragim Gospodinom
s Isukarstom, Božjim Sinom,
1095 slišah ovo riči glasne,
ke su meni mnogo strašne,
da ja imam meštra moga
na smart predat Vsemogoga.
Oh, ki bi ta prokleti bil,
1100 tu stvar včinit da bi imil,
i da sam ja, Gospodine,
nu odkri me, Božji Sine.

Tu MATIJ stavši se reci:

Oh, ja Matij jevan'jelist,
ki ožurnik zal bih nečist,
1105 ostavil se bih i toga
i v slid pošal⁴¹ moga Boga,
da bih živil pravo ovdi
i da b' spasal dušu ondi,
gdi su duše vse pravadne,
1110 gdi je svitlost kako va dne,
a ja ovo padoh v tugu.
Pozri na me tvoga slugu,
moj Isuse, meštre mili,
sumnje nimaš va tom dili,
1115 da bih se ja tvoj učenik
ozvat ot il tvoj nevernik,
drago, željno i poklono
molju, včin' mi zado[vo]ljno,
ako l' sam ja li⁴² ta isti,
1120 preda vsimi glasno zvisti.

⁴¹ v slid pojti - poći za kim (čim), slijediti koga

⁴² li - baš, upravo

Tu FILIP stavši, reci:

Filip ja sam, ki te molju,
 martav biti prija volju,
 neg da bih se nevernik ozval,
 meštra moga na smart predal
 1125 Zato reci, jeda ja sam,
 da se tugi večje ne dam.

Tu BARTOLOMEJ stavši se reci:

Oh, nevoljni Bartolomej,
 težko duši vazda mojej,
 da sam u sumnji traditora,
 1130 je l' to grih moj poslan zgora?
 Ako sam [ja], Gospodine,
 v ove kože, oderi me!
 Zato znam me vanka sumnje,
 Božji sinu, Gospodine,
 1135 ako sam ja li ta isti,
 sada vanka to izvesti.

Tu IVAN stani gori i reci:

Oh, nesrični ja on Ivan,
 koliko sam mnogo brižan,
 ob tom glasu, ki sada čuh,
 1140 skončava se gorki moj duh
 misleć, da sam tvoj pokarvni,
 o Isuse, Bože slavni,
 ter bih imil to stvoriti,
 telo tvoje umoriti,
 1145 gdi bih na svit ja vridan bil,
 moga meštra da bih ubil!
 To očuvaj on Vsemogi,
 ki nebesa i zemlju stвори,
 da bih imal ta krivac biti
 1150 i v činjen'je to zlo priti.
 Ništarmanje, Božji Sine,
 oteti ću, Gospodine,
 ako sam ja ta pas zali,

predce ta glas na me zvali,
 1155 da bude cilo va tom litu
 oglašeno vsemu svitu.

Tu ŠIMUN stavši se reci:

Oh, nesrični Šimun pravo,
 ča bih imil reći na 'vo?
 Oh, to ti su čudni glasi,
 1160 naopak mi gredu vlasi,
 da mej nami jedan ima
 izdat svoga Gospodina
 na ubitje, mâ nesriće,
 da se najдох va 'vom viće!
 1165 Oh, da b' mi ga pravo znati,
 sada bi mu smart prijati
 kako tamnu zlu človiku,
 meštra svoga neverniku.
 Ajme, meštre, more l' bit to?
 1170 Sumnjiš li se stanovito?
 Ništarmanje, ako sa[m] ja,
 reci: ti s' ta meštar zdan'ja⁴³!

TADEJ reci stavši se:

Ja sam Tadej, oh, nesrični,
 toliko vrime š njim bih vični,
 1175 niti vidih niti sliših
 va vsi[h] gradih nî obzidi[h]
 veliko čudo i naprašno
 v jednoj družbi vele strašno,
 gdi naš meštar, janjac krotki,
 1180 tužeć stavi vse uzroki,
 da jedan nas Njega zdaje
 v ruke Židovom prodaje.
 Nisu l' riči mnogo gorke,
 zlo imite one dojke,
 1185 ke odđojiše takova lotra
 izdavicu svoga meštra?

⁴³ zdan'je - izdaja

Oh, ki bi ta, moj Šime, bil,
ki bi stvar tu včinit imil,
on je pravo djavli sluga,
1190 ojme meni, moja tuga!
Morebit, da On na me sumnji
da sam ja ta nevernik tužni.
Ništarmanje, dragi meštre,
jes' li krivac, ča vi diste?

Tu ISUS reci učnikom:

1195 Jedan od vas dvanadeste,
sa mnom ki tu za stol seste,
rukom v zdelu ki poseže,
ta se v delo to poteže.⁴⁴

Tu JUDA stavši se reci:

Ovo Juda, slavni sluga,
1200 ni o tom v sardci tuga,
zač sam ja ta njegov dragi
vsud komornik hodeć pravi
lipo, verno i pohvalno
stvari spravljaj vele slavno.
1205 Ništarmanje, Gospodine,
odgovori sada meni,
jes' li krivac tomu delu
na zgubljen'je tvomu telu?

Tu ISUS Judi odgovori sideći:

1210 Ti si rekal, ni već tribi,
duguj stvari pravdu tebi.

Tu pristupi DJAVAL k Judi i tenta ga
govoreć:

Ovo t' daju ja viditi,
dobro moreš učiniti
skodu veliku od pomasti
zač će tebe to dopasti
1215 jer Židove svećaše se⁴⁵
tere tvardo na to staše,
da b' Isusa uhitali
tere njega pogubili.
Dobro hti mu nastojati⁴⁶
1220 tere im ga mož' pridati,
oni te ote poštovati,
obarh vsega pinez dati.

Tu Juda stani od stola i poj na stranu i
tu počni ANA govoriti meju Židovi i
reci:

Nu gospodo i stari
vi vićnici i fariseji,
1225 ja se čuđim, ča činimo,
ovo rasap naš vidimo,
nut ov človik ča nam čini,
nut kako nam ljudi hini,
ov se čini Bogom živim
1230 a lasti, kako vidim,
to jur njega vsaki slavi
ter već jure Bogom pravi.
Zato sada providimo,
tomu niki red učin'mo,
1235 da puk ov vas ne zgubimo,
al gospodstvo nevidino⁴⁷,
jer Rimljane ako pridu
i nemarnost našu izvidu,
vzet nam ote vse gospodstvo,
1240 oblast našu i povoljstvo.

⁴⁴ ta se v delo to poteže - taj se na taj čin sprema

⁴⁵ svećaše se - dogovoriše se

⁴⁶ Dobro hti mu nastojati - dobro na njega pazi

⁴⁷ nevidino - neviđeno

Tu odgovori KAJFA Ani:

Dobro s' rekal, gospodine,
da gospods[t]vo nam ne zgine.
Ja ću reći moju misal,
zač sam nato simo prišal:
1245 bolje j' da umre jedan za vsih,
neg da tuga pade na vsih.
Tribi nam je providiti,
jednoga od njih k sebi imiti
od njegovih, ki ga znaje,
1250 da ga v ruke naše vzdaje⁴⁸,
jer jest na njem prilika
od jednoga učenika,
ne bi dobro omaršen'je,
ako neće bit svaršen'je.⁴⁹

Tu ANA reci Židovom:

1255 Oh, je l' ki tu meju vami,
ki bi od njih znal se s vami?
Ako j' ki tu, stan naprida,
ništar ne stoj, hodi vreda.

Tu jedan ŽIDOVIN reci poglavicam:

O gospodo plemenita,
1260 riči svojoj stanovita!
Mi imamo dobro znan'je
s Škariotom, i ufan'je.
On običe vse stvoriti,
ča ga budemo mi prositi,
1265 da tribi je po nj poslati
tar ga ničim darovati.

⁴⁸ vzdaje - daje, odaje

⁴⁹ ne bi dobro ... svaršen'je - ne bi bilo
dobro kaljati ruke ako ne dođe do kraja
(tj. do smrti)

Tu ANA reci jednomu Židovinu:

Nu poj skoro ti otajno,
slugo verni i naš brajno,
ka ljudi Škariotu,
1270 da se najde pri nas totu,
niko više v njem imamo,
zato k njemu posilamo.
Ne ostav' ga, neg š njim pridi,
našoj riči ne prevridi⁵⁰.

Tu SLUGA prišadš[i] k Judi reci:

1275 A ti Juda Škariote,
gospodin me j' poslal po te,
niko više s tobom ima
ter te k sebi on priziva.

Tu Juda stani s' ništar ne govoreći poj k
Židovom, i kada dojde, reci KAJFA:

Dragi braje, dobro s' prišal,
1280 nu reci nam tvoju misal,
ča ćeš od nas da ti damo,
reci, usti ono samo,
pripravni smo mi k rečen'ju
tebi dat po zaslužen'ju.

Tu JUDA odgo[vo]ri v[e]selo:

1285 Bog vas kripi, o gospodo,
ja sam vesel vele mnogo
da vas najдох va tom vići,
vas gospodo i redovnici,

⁵⁰ našoj riječi ne prevridi - ne prekrši
našu riječ

1290 povite mi, česa cíće
zvali ste me va to víće?

Tu reci KAJFA Judi:

Na to smo vas k sebi zvali,
našega slugu k vam poslali,
ako biste vi otili,
od nas pinez bi dobili
1295 predavši nam sina Marije,
na koga vas puk sad vapije.

Tu JUDA odgovori Kajfi i poglavicam:

Ča ócete meni dati,
da vam ócu meštra zdati,
onoga lotra hinbenika,
1300 Božje vere odvratnika,
ki vse lažmi čuda čini
tere ljudi vaše hini?
Více sada učinite,
ništar me se ne sumnjite.
1305 Ako želite njega imati,
otite mi pinez dati,
napri mi je v ruke dajte
tere sumnje ne imajte.

Tu KAJFA reci Judi:

Pravo Bog te svojim duhom
1310 jest nadahal s ovim pukom,
da te riči nam govoriš,
ako nam je⁵¹ tako stvoriš,
tu nam imaš povidati
cinu, ku ti ćemo dati,

⁵¹ je - to

1315 htili bismo od tebe znati
koliko t' pinez imamo dati,
listo, Juda, dobro misli,
da ne budeš druge misli,
molimo te, ne prid' na manje⁵²,
1320 ča obeća, svarši nam je.

Tu JUDA reci Kajfi i poglavica[m]:

Neka meni providiti⁵³
k tomu delu pristupiti,
vse to, ča sam totu rekal,
parvo bih se v ognji spekal,
1325 neg, gospodo, na manje priti,
vi nemojte v tom dvojiti.
Ja bih otil brojem sada
da mi daste vi vsi tada
trideseti srebarnjakov,
1330 da nigdor ne zna od učenikov,
to vam obícem moju veru,
da vam neću včinit neveru.
Ja ću najti vrime i misto
da ga izdam vele čisto,
1335 da vam do[j]de svezan v ruke
preza vsake vaše muke:
neg vi mene sad slišite
ter s pinez odpravite.

Tu ANA poglavica[m]govori:

Vsi imamo u njem veru,
1340 da nam neće učinit neveru,
dajte mu je, da ne stoji
i svarh toga da nastoji.

⁵² ne prid' na manje - ne zataji, ne iznevjeri

⁵³ Neka meni providiti - pusti meni da providim

Tu KOMORNIK potresi mošnju s
pinezi, počni Judi brojit pinez govoreći:

Ovo su ti nut pinezi
i k sebi je ti poteži,
1345 pristup' simo, da t' ne stoju,
da t' pinezi sada broju:
jedan, dva, tri i četire,
vsi su, da znaš, dobre mire,
pet, šest, sedam, osam, devet,
1350 a jedannadeste, da j' dvadest,
tot još manjka samo deset,
darži, darži, to j' trideset.
Još naprida oćeš znati,
da ćemo te bratom zvati,
1355 i včinimo t' dobra mnoga,
ako nam zdaš meštra tvoga.

Tu KAJFA opita Jude govoreći:

Jesi l' konte[n]t, braje dragi,
ob toj plaći, ku smo t' dali?
Ako li ti još ča manjka,
1360 reci, dokle ne greš vanka.

Tu JUDA odgovara Kajfi:

Ja sam plaćen vele lipo,
mâ gospodo i moja diko,
ni mi tribi ništar veće,
nego ljudi tere sviće,
1365 jere v noći v vartli moli
prik potoka v jednom doli.
Kad bi ljudem večer spati
i v pokoj se jure dati,
tad moramo vsi vkup bdi,
1370 v zapovidi njega biti.
Za to kad budem imil vrime,
Ana, Kajfo gospodine,
ja ću dobro nastojat tomu
i životu trud dat momu,

1375 da bude riči ispunjen'je
dela moga i svaršen'je.

Tu reci ANA Judi:

Niš ne skarbi, dragi braje,
k rukam ti se vas čin daje:
ljudi štiti i oružja,
1380 svitilniki i konopja
a k tomu išći vrime,
vsake bolje napridčine.
Za počelo daš na znan'je,
da svaršimo dugovan'je.

Tu JUDA reci Ani:

1385 Nimam bolje napridčine
neg kad bude prez družine
va 'nom vartli gdi se moli,
prik potoka v jednom doli.
Kad se bude noć včinila
1390 družba naša vsa uspila⁵⁴,
ja ću priti tajno k sim vam
družbu vašu dvignut va jam⁵⁵,
tar ću svaršit ča ima
za pošten'je grada Rima.

Tu JUDA podaj ruku Kajfi i reci:

1395 Sada zdravi vi ostan'te
ter ča mogu, zapovidajte.

⁵⁴ **uspila** - zaspala

⁵⁵ **dvignut va jam** - povesti u jamu (dol)

Tu ANA reci Judi: 1420 pust' centuriona k njega volji,
zač ga oće on poslati
da Isusa on uhvati.

Poj moj braje, dragi Juda,
zdrav nam hodi vesel vsuda,
mi smo tvoji vazda bili,
1400 misal imaj va tom dili.

Tu PILAT govori slugi Kajfinu i reci:

Tu JUDA dili se od fariseov i kanta
gredući ka Isusu:

Ovo pinez jure imih,
ke dobiti zdavna želih,
ako vragu dušu daju,
kad imam pinez, ja ne haju.
1405 Kako ote pojti stvari,
ništar misal mâ ne mari.
To sam otil učiniti,
za moju škodu plaćen biti.

Tu PILAT obrativši se k centurionu i
reci mu:

Centurione, stan' se barzo,
1430 ter poj Kajfi barzo
s tobom vazmi tvoje sluge
ter oberi sebi druge,
od mene Kajfi poklon dajte,
ter ga va vsem poslušajte.

Dilivši se svarši svoj veraš i tada reci
KAJFA slugam:

Draga bratjo, sad pojdite
1410 ter Pilatu vi recite:
Kajfa gospodin ta te moli,
pust' centuriona k njega volji
ter mu rač'te povidati
da ga ću poslat Isusa jati.

Tu reci CENTURION Pilatu:

1435 Gospodine, o Pilate,
vse ću činit, neka znate,
zapovid ću učiniti,
ča mi reče, obslužiti.

Tu SLUGA KAJFIN gre k Pilatu i kad
pride pred njega reci:

1415 Velikoga od biškupa
ter slavnoga njega skupa,
k tebi Pilatu gospodinu
poklonjen'je uistinu.
Vele kruto on vas moli

Tu CENTURION reci slugam:

Stan'te sluge, ter pojdimo
1440 da zapovid izvaršimo.

Za mnom sluge, sada hod'te,
naslidujte moje stope,
tribi posluh učiniti
ter Kajfi sada iti,
1445 k Pilatu je sluga prišal,
ki s Kajfina dvora zišal.
Ja mnim, ino ne govori,
neg da se Isus umori.
Nî nam za to veće stan'ja,
1450 zač su stvari brez štantan'ja.

Tu se dili CENTURION z družbu svoju
i poj Kajfi, i kad preda nj pride, poklekni
doli i reci:

Slavni poklon tere zdravje
gospodin ti sad moj šalje,
sada tako on odluči,
dozva mene tar naruči,
1455 na zapovid da ti budu,
ter ne prosti momu trudu.
Dugovan'je niko imaš,
da me k sebi ti prizivaš,
ako j' ono, ča j' rečeno,
1460 služiti ću te ja sarčeno,
ča tva milos zapovida,
ja vse včinim, a prez stida.

Tu KAJFA reci centurionu:

Zahvaljuju ja Pilatu
kako momu dragu bratu,
1465 a vi totu posidite
ter se s nami veselite,
zač je rekal tako Juda,
da vam ga će dat prez truda.

Tu CENTURION reci opet:

Veliki pope puka ovoga,
1470 poslan jesam cića toga
od Pilata sada k tebi,
da zapoviš ti sad meni,
meni i ovoj družbi mojoj,
ku ćeš imit k službi tvojoj[oj].

Tu ISUS vazmi ošti i daj po redu
učenikom i reci:

1475 Dragi sinki, nu primite,
ča vam dajem, skupa jite,
jere to jest telo moje,
za ko vera sveta poje,
ko će biti umoreno,
1480 s križa u grob položeno.
Ne imajte v tom dvojen'je,
da vam ne bude na osujen'je.

Tu ISUS vazmi kalež s vinom i reci

Čašu ovu nu primite,
ter se iz nje vsi naite!
1485 Va 'voj čaši nî jur vino,
neg karv moja zaistino,
ka se oće proljat za vas
pravo jutri ali danas
v grihov vaših odpušćen'je,
1490 a dušicam na spasen'je.

Tu ISUS reci Petru:

Ovo djaval tužbu nosi,
na te, Petre, oblast prosi,
da bi mu te iskusiti

1495 i v napasti postaviti,
da ti, Petre, prid vsa znan'je,
da ne izgubi v mni ufan'je,
zač ja molih Otca moga,
Stvoritelja preslavnoga,
1500 ter ukus, je l' slidovati,
da v njoj nimaš pomanjkati,
a ti nigda obrati se,
z bratju tvoju ukripi se.

Tu PETAR stavši se reci Isusu:

1505 Ako mi je još umriti,
ja te neću ostaviti,
ubit na smart ću s[e] dati
parvo, neg te zatajati.

ISUS reci Petru:

1510 Sliši, Petre, riči moje,
barzo bit ćeš misli dvoje,
kada bude peteh peti
trikrat, oćeš ov strah zeti
tajeći me i roteć se,
da me ne znaš, i odvrić se.

ISUS obrativši se ka učenicom ostali[m]
i reci:

Kad vas poslah kamo vanka,
jeda vam kâ stvar pomanjka?

Tu vsi UČENICI glasno reku:

1515 Ništare, Gospodine!

Tu opet ISUS reci učenicom:

Vsim govoru, a ne dvima:
sobom meča ki vas⁵⁶ nima,
prodaj suknu i meč kupi
i v potribi naprid stupi,
1520 zač se vrime približuje,
v kom se Božji Sin kupuje,
tako j' tribi to spuniti,
da budem na križu ja visiti.

Tu PETAR reci Isusu:

1525 Meča ćemo dva imiti,
oćemo te obraniti.

ISUS reci:

Dovolje je.

Tu ISUS stani od stola i poj k v[ar]tlu s
učenicima svojimi i tu pojmi sobom Petra,
Ivana i Jakova i poj š njimi va vartal i
reci:

Ovo tuge i žalosti
skončaju me u gorkosti,
jer jest duša mâ preskarbna

⁵⁶ vas - od vas

1530 i do smarti vele tužna.
Čuvajte se, dragi sini,
da vas djaval ne prehini,
skupa drago tu postojte,
i k molitvi vsi nastojte,
1535 da vas napast v tom ne najde
prî neg trikrat sunce za[j]de,
stojeć totu sa mnom bdite,
uru tužnu vsi starzite.

ISUS ostavi učenike i gre na molitvu i
odšadši moli se Otcu govoreći:

Otče, ako jest uzmožno
1540 i još grihu zadovoljno,
da me mine čaša ova,
a da bude volja tvoja,
i da bude narod spasen
i v nebski raj postavljen,
1545 za vse zato ne bud moja,
nego, Otče, volja tvoja.

Tu se ISUS vrati ka učnikom i najde ih
speći i reci Petru:

Šimun Petre, oh, spiš li ti,
za mû volju zač ne hti bdití?
Nisu riči te k podobstvu,
1550 ke ti reč[e] tvomu meštru
rekuć za me da ć' umriti
i tolíkoj zlo tarpiti,
a to nec' bdit mal jedan čas,
dokle pridu spravní na nas.
1555 Zato bdite i molite,
riči v pamet položíte,
da vam napast ta ne pride,
darž'te ov red, da tja ide,
ne vidite l' Judu lotra,
1560 ki vsu noć bdi dar do jutra
hiteći me dat v predan'je,
s koga prit ću na zaklan'je?

Tu gre VIRÁ opravna u modre svite,
veru izrizanu od harte daržeć u ruci, i
reci:

Ja sam Vera, Božji Sinu,
čin' da v lih ne poginu.
1565 Pisma sveta ta kričaše
i va veru vsih vagnaše,
patrijarke po zlamen'ju,
a proroci v govoren'ju,
da ćeš, Božji Sinu, priti
1570 i vsih mukom odkupiti.
Kada ljudi to slišaše,
tudje v Boga verovaše.
Ako oćeš mene pravu
ni zgubit Veru slavnu,
1575 Križ je tebi na se vzeti
i na njemu smart prijeti.
Umriti t' je, Božji Sinu,
ako l' ne umreš, vera zginu.

Tu gre UFAN'JE u žut[o]j sviti sunce
na šćapi noseći, okolu njega vinac, i reci

Ja sam, Bože, vsih Ufan'je,
1580 ja dah ljudem vsim na znan'je:
mnom se oće raj odpriti,
da vsak bude moć va nj priti,
kad Sin Božji bude mriti
raj se oće otvoriti.
1585 Tu rič kada čuše ljudi,
ostaviše svoje bludi,
dobro činit vsi počese
i na Boga ufat ješe.
Vsi ufaše tad na Boga,
1590 ki im će dat dobra mnoga,
dobra mnoga v rajskoj slavi,
kad jih muka tva izbavi.
Ako ti ne podja muku,
se ufan'je zgibe puku,
1595 neće na te puk ufati,
ne ufajuć spasen biti.
Zato te molim, Gospodine,
čin' ufan'je da ne zgine,

1600 vas će na te puk ufati,
samo umrit se ne krati.
Bolje j' tebi smart podjeti
neg ufan'je si vazeti.

Tu ISUS drugoč gre na molitvu va
vartal ostavivši učenike kadi i parvo, i
reci:

1605 Otče, ako l' bit ne more
minut čaša ove ure,
nego da ju imam piti,
ja se tad ću dat ubiti,
i da narod bude spasen
va vse vike vikov amen.

Tu gre MUDROST u ruzatni sviti
noseći zarcalo na šćapi, okolo njega
vinac, i reci:

1610 Ja sam, Bože, Mudrost tvoja,
o Isuse, diko moja,
ča trepećuć tako stojiš,
ali umrit barž' se bojiš?
Nišć ne boj se, Božji Sinu,
muke tvoje barzo minu,
1615 tebi je puk odkupiti
ali mudrost pogarditi.
Mudrost vsaka to nastoji,
ča j' ki počel, da nadstoji;
počel si puk odkupiti,
1620 tako j' tribi to svaršiti.
Kad Adama djavał hini
svojom mudrostjom ga prehini,
tako j' tebi sprot dja[v]lu činit,
tvu mudrostju njega ponizit.
1625 Ki j' put daržal k pogubljen'ju,
ta darž k njega ponižen'ju,
kako ga on drivom hini,
tako ga ti drivom zmieni.
Ako toga ne učiniš,

1630 mene Mudrost ti razcviliš,
tribi na to da se staviš
ter me mudrostju proslaviš.
Ti me oćeš proslaviti,
kad na križu budeš mriti,
1635 Zato t' teško ne bud', Križ vzet na se,
da se tobom vas puk spase.

Tu gre KRIPOST u zeleni [sviti] noseći
mirila u ruci, i počni govorit:

1640 Ja sam Kripost sridomerna
i va vsih sam delih verna.
ča učinit ki imaju,
ja sam, kâ im znati daju,
zato pridoh te kripiti
i kripeč te pomoliti,
da ča s' godi počal činiti,
da b' račil to svaršiti.
1645 Kako s' počel, Božji Sine,
svarš' ter čin', da djavał zgine.
Moreš dat lik vsemu puku,
ako budeš tarpil muku,
ne pogublaj koga s' stvoril,
1650 za koga se z Dive rodil.
Ti s' red počel, darž ga va vsem,
tako puk će bit vas spasen.

Tu ISUS gre opet ka učnikom iz vartla i
najde ih speci, i reci Petru:

Šimun Petre, pak li ti spiš?
Zač za riči moje ne pomnjiš?
1655 Bдите pravo i ne spite,
Petru, bud' muž, a ne dite,
nut ćeš skoro čuti glasi,
da t' naopak pojdu vlasi.

Tu ISUS gre tretič na molitvu va vartal,
i reci:

Otče, ako čaša ova
1660 minut neće tvoga slova,
nego da ju smartju pop'jem
i da rebra moja kopjem
probodena karv proliju
i da narod vas izbavlju,
1665 na odpušćen'je pregrišen'ja.
v radost večnu povraćen'ja.
Budi volja zato tvoja,
jer k tomu je dobro moja,
da ovo te željno molju,
1670 preporučam t' majku moju
i učenik mojih dragih,
kih ja suda sobom vodih.

Tu gre JAKOST u sviti beli i va oklopah
stup noseći v rukah:

Jakost Božja pred te stupi,
da se tobom puk izkupi.
1675 Nišć se ne boj, Božji Sinu,
muke tvoje barzo minu.
Ako j' teško smart podneti,
da lipo je puk z muk zneti.
Ne hti tuko v strahu biti,
1680 Bog Otac te će združiti.
Muka strašna ta će biti,
to j' domala vse tarpiti.
Milo k tebi vapju duše
vapjuć: pridi k nam, Isuse
1685 željan dušam vsim od vika,
mimo tebe nî njim lika,
prim' sarčeno vsu tu muku,
ter daj pokoj tužnu puku,
tužnih dušic ne ostavi,
1690 muku tvoju vsih izbavi.
Ne boj mi se, diko moja,
ja te kripim, Jakost tvoja,
ne boj mi se, moj Isuse,
poj tarpit za vse duše.

Tu gre PRAVDA u svitah belih noseći
meč gol u rukah i poj pred Isusom
pojući:

1695 Ja sam, Bože, tvoja Pravda,
ku s' ti daržal va vsem vazda.
Ovo račih pred te priti
i moju misal ovo riti,
ja sam, kâ tvoju diku hranim,
1700 ja sam, kâ tvoju silu branim,
zač me išćeš umoriti,
ki bi imil me braniti?
Ja te molim, o Isuse,
prije neg me zgubiš i vse duše,
1705 ti bi otil ne umriti
a otil bi puk zbaviti,
a to znaš, da pravda neće,
kâ grišnika pod meč meće,
pokle j' človik v grih stupil,
1710 večnu smart je na se skupil,
ali ga je odkupiti
al mu j' v mukah vavek biti,
ki ga oće odkupiti
prez greha mu j' tribi biti.
1715 Gdo j' na svitu prez krivinje,
neg ti, Bože, vse istine?
Ako za nje oć' umriti,
odkupljeni mogu biti,
ako muk neć' tarpiti,
1720 njim je vavek v mukah biti.
Na tebi to jur se stoji,
i ča t' drago, ti to stvori,
a meni se tako čini,
parvo neg se puk vas hini,
1725 da t' je bolje i mriti
neg ov vas puk izgubiti.
Bdim samo ja v istini,
kako t' drago, tako čini.

Tu gre LJUBAV u sviti čarljeni noseći
sardce prostriljeno na šćapi, okolu njega
vinac, i reci:

1730 Ja sam Ljubav, kâ vsih tišu,⁵⁷
ja, kâ za puk gorko zdišu,
sardce ljubavlju razžiguju,
od žalosti prostriljuju
vsim [se] čuju⁵⁸ vele tužna
1735 cica puka v pakli sužnja.
Vsa moja moć me ne more smoći,
o Isuse, prez tvoje pomoći,
zato račih pred te priti
ter te za puk pomoliti,
1740 koga stvoreći stvoril si,
od britkih ga muk odriši,
ča s' god stvoril ti ovika,
to s' stvoril za človika,
koga tako kruto ljubi,
molim, va vek ga ne zgubi.

Tu LJUBAV poklekni i opet stani kada
svarši parvi veraš i stojeći reci ostalo:

1745 Pozri milo na človika,
zač je na njem tva pril[i]ka,
nebo, zemlju, vse stvoren'je,
pridal si mu na utišen'je,
glasom s neba kripil si ga
1750 i plačuća tišil si ga,
toliko s' milo njega slišal,
da s' za njega s neba prišal.
Ti od Dive porodi se,
da pakal tobom otvori se,
1755 ti v jasalce bi postavljjen,
da bi tobom puk izbavljjen,
ti s' glad tarpil, put i trudi
trideset let živuć s ljudi,
zaman ta tvoj trud ne budi,
1760 iznam' iz muk plačne ljudi.

⁵⁷ kâ vsih tišu - koja sve tješim

⁵⁸ čuju se - osjećam se

Tu LJUBAV poklekni i klečeć reci te
verše:

Ja te molim, Ljubav tvoja,
mesto dušam da[j] pokoja,
pomozim jim ljubav tvoja,
ki su plači prez pokoja
1765 vsega puka, o ufan'je,
daj tu ljubav vsim na znan'je,
prizri na 'ne otce svete,
kih su duše gorko spete,
ruke sklopiv tar klečeći
1770 tebe mole otci sveti,
zač su, Bože, mnoga lita
da i[h] svitlost ne prosvita.
K tebi vapju otci sveti,
rač' jih z markle noći zneti,
1775 o Isuse, Božji Sinu,
pokaž' jim svitlosti tve žarčinu,
pomozim im ljubav tvoja
ki su v mukah prez pokoja.
Vzam križ na se, tarpim muku,
1780 ter daj pokoj tužnu puku,
ja te molim, Ljubav tvoja,
misto dušam daj pokoja.

Tu Juda gre od družbe Isusove Kajfi i tu
se arhan'jel MIHOVIL javi Isusu
kažući križ i vsu muku Njegovu i reci:

O Isuse, Gospodine,
Boga Otca slavni sine,
1785 ja Mihovil on arhan'jel,
ki prebivam posrid an'jel,
sim sam dvorom za te prosil,
Boga Otca klečeć molil.
On je rekal: moj sin dragi,
1790 dobro put zna on svoj pravi,
kim je s neba doli pošal,
kad je tajku svomu došal,
da karv ima svu proliti,
narod grišni odkupiti.
1795 Zato reci tako njemu,
da je ta put tomu delu,

on da ništar ne tuguje
ni se smarti ne strahuje,
ja ga neću ostaviti,
1800 ja ću vazda pri njem biti.
Sada ovo križ tvoj kažem,
veruj meni, da t' ne lažem,
tebi tribi smart tarpiti,
ruke na njem protegnuti,
1805 to je volja Otcu tvoga,
Boga živa nebeskoga.

Tu ISUS gre ka učenicom svojim i najde
ih speći i reci Petru postavivši mu ruku
na glavu:

Bud' vam dosti toga span'ja,
stan'te gori, nî nam stan'ja,
i pojdimo sproti Judi,
1810 ki množastvo pelja ljudi
vele dobro na nas spravni,
jošće k tomu i poglavnih.

Tu JUDA taržac reci Židovom:

Stan'te, bratjo, tar pojdimo,
mi ga sada uhitimo
1815 preza vsakih vaših trudi,
jer nî puka š njim ni ljudi.
Ništar veće mi ne stojmo,
oruž'te se ter vsi pojmo,
zač ću ja vas obeselit,
1820 ne htite se vi zlovoljit.
Vzam'te konop, pojmo harlo,
da ga privedemo mi za garlo.

Tu se KAJFA dvigni gori proti
centurionu i reci:

Stan'te gori, verne sluge,
kim ja nimam na svit druge,
1825 da ne uteče, barzo tec'te,
ter ga kruto vi savež'te.
Centurio, poj sad š njimi
tere družbu ovu primi,
zapovida t' moja kripost,
1830 da mu ne daš ni jednu milost.
Sada oće on viditi,
ča mu oće napruditi
njega laži i hitrosti,
kimi j' hinil ljudi dosti.

Tu CENTURION reci Kajfi i ostalim
poglavicam:

1835 [M]nim, vi ništar ne mislite
ni se zato pečalite,
oću vam ga dat u ruke
preza vsake vaše muke,
listo da ga oko vidi,
1840 znate ča mi v ruki sidi⁵⁹.
Dat mu oću tuko truda,
da se praviće dosuda.
Verugom ću garlo speti
pak mu oblas vsu vazeti,
1845 ja ću va[m] ga privoditi,
da vas dojde pohoditi.

⁵⁹ znate ča mi v ruki sidi - znate što mi je
u ruci

Tu gre CENTURION iz dvora Kajfina i
gre polahko s oružanici i tako polahku
gredući reci Judi:

O ti Juda, mili braje,
v tebi ima[m] vse ufan'je,
ako mene mimo mine,
1850 daj mi niko ti zlamín'je,
oti mi ga pokazati,
neka se mani š njim arvati,
rad bih riči ritkih dosti⁶⁰ *,
ter mu živu razbit kosti.

Tu JUDA odgovara centurionu:

1855 Koga budu celivati
i takoje obimati,
on jest cilo, daržite ga
i konopi svežite ga,
popeljajte vele snažno,
1860 da me delo ne bu lažno.

Tu CENTURION reci slugam, ke su
okolu njega:

Draga bratjo, vi slišite,
to zlamén'je pametite.

Tu ISUS, kada vidi Judu i Židove
gredući, gre suprot njim, i kad su jur
nablizu, reci Judi:

Prijatelju, nač si prišal,
izpovi mi tvoju misal.

⁶⁰ rad bih riči ritkih dosti - vjerojatno
značenje: dosta je praznih riječi

Tu JUDA reci Isusu:

1865 Ja nis' prišal s oružnici
ni s ovimi razbojnici,
nego pravo po običaju,
da ti ov moj celov daju.

Tu JUDA objami Isusa i reci:

Zdrav mi budi, meštre dragi,
1870 prijatelju vazda pravi.

Tu ISUS reci Judi:

Juda dragi, to zlamén'je
meni daješ prehinjen'je,
nimaš pravo Gospodinu,
tvomu meštru, Božju Sinu.

Tu ISUS reci Židovom:

1875 Koga vi išćete?

Tu ŽIDOVE padu na tla vsi i zavapiju
glasno govoreći:

Isusa Nazaranina.

ISUS reci:

Ja jesam.

I tako ih trikrat pita, a oni o vsakom na tla padu i reku: "Isusa Nazaranina", a On o vsakom reci: "Ja jesam". I tu pak reci ISUS Židovom:

Ako mene išćete uhititi,
pus'te ovih tja s mirom iti.

Tu JUDA reci Židovom:

1880 Predce⁶¹ k njemu! Ča stojite,
al barž⁶² se ga vi bojite,
zač na nj ruke ne stavite?
Va tom ništar ne dvojite,
to je t' pravi Nazaranin,
1885 komu dica daše maslin,
kad jahaš[e] na 'vom osli,
peti dan je danas ovdi,
svežite mu ruke nazad
ter veruge stav'te na vrat,
1890 da ne ujde ta nevernik,
koga bih i ja učenik.

Tu uHITE Isusa Židove i tu počni
CENTURION govoriti Isusu:

Najpri stavih ruku na te,
zač sam prišal totu za te,
za tvoja tamna i zala djela,
1895 v kih si žil od počela,
zovi simo onu slugu,
da mi poda on verugu,
a vi, ki ste okol tuda,
pristup' simo oda vsuda,
1900 tvrdo njega njom svežite
ter ga barzo vi vodite!
Svežite mu još i ruke,

⁶¹ predce - odmah

⁶² barž' - zacijelo

da mu damo veće muke,
ter ga moćno vi vežite,
1905 da ne ujde, kruto daržite

Tu CENTURION reci jednomu
Židovinu slugi svomu:

Ča ti činiš? Nu darži ga,
čuvaj dobro, ne pusti ga.
Kamo biše ti hinbenici
toga lotra učenici?
1910 Kamo ih pustiste, nu mi prav'te,
za njimi se vi odprav'te.

Tu PETAR izvadi meč i udri jednoga
Židovina i reci:

Gospodine, smimo l' nožem,
braniti se ovim možem.

Tu učenici pobignu od Isusa, a ISUS reci
Petru:

Nož postavi v misto svoje,
1915 to j' naučen'je, Petre, moje,
jer ki godi nožem tira,
pak od noža on umira.
Nî nam vrime od branjen'ja,
neg imamo dar starpljen'ja,
1920 jeda mniš ti, kad bih otil,
da bih Otca ne umolil,
ki bi meni dal an'jelov
dvanadeste lejonov
v obranjen'je prot vsim tim,
1925 ali tribi da ja tja grem⁶³.

⁶³ ali tribi da ja tja grem - ali potrebno je da ja odem odavde (tj. da umrem)

Tu se CENTURION pusti za Ivanom, a on odvargši dalmatiku i pobigne. Centurion vazmi dalmatiku i reci kažući za Ivanom:

O ti š njimi jošće biše,
čekaj, čekaj, ne straši se,
oću t' plaću za delo dati,
kuno imaš sad prijati.
1930 Zlo te spasi, a ne milost,
grih činjen'ja, a ne kripost,
dali vrime k misli t' dojde,
kad ti tuga sardce projde.

Tu jur, kada odpeljaju Isusa, počni IVAN plakat i reci:

Ojme meni, meštre dragi,
1935 učitelju vazda pravi,
kako mi te odbigoše,
ojme, da te odtekoše!
Kot vuk ovce prez pastira,
Juda s vojsku nas rastira.
1940 Oh, strašljiva misal moja,
da se one vojske zboja!
Bolje biše vsim umriti
neg ga dati uhiti[ti].
Kad nam smiše meštra jeti,
1945 oh, ki ćemo put prijeti?
Dragi meštre, moj tetiču,
gdi ja Ivan najti te ću?
Pojt ću tužan ja Ivane
poglavice kući Ane,
1950 pošad oću razviditi,
ki t' će, meštre, konac biti,
još za Njega ću moliti,
da ga rači oprostiti,
ali pravdu posaditi,
1955 zač ga smiše uhiniti.
Znaj, o Ana gospodine,
ni t' moj meštar od krivinje,
uzrok nimaš, da izgine.
Bud tet mile tri sestrice,
1960 tri sestrice, vse vdovice:

jedna j' Njega tužna mati,
ka se oće sad skončati,
dvi ostale sa mnom teti,
ne znam, ki te konac vzeti,⁶⁴

1965 tim trim dušam život prosti,
ne darž' ih za nj u gorkosti,
jer znaj, gospodine Ana,
da je On bil vsim njim hrana.
Tako pred njim ja klečeći
1970 i te riči [g]lovoreći,
ako se bude on sarditi,
još me more i ubiti.
A ča j' meni jur živiti,
ako ga te umoriti?
1975 Pače volim ja umriti,
neg od Njega diljen biti.
A sad Gospe, o Marije,
kâ ti misal sardce bije?
Mnim, da misal ta će biti,
1980 kad buš vidit sink[a] mriti,
darž' naredne čarne svite,
jer ti sinka skončat hite.

Tu CENTURION reci onim, ki vode Isusa:

Ne bih otil već smućen'ja,
dosta bud' to učinjen'ja,
1985 poveži ga za veruge,
hod'te snažno, verne sluge.

Tu ŽIDOVIN ki vodi Isusa reci:

Prišli su, lotre, tvoji sudi,
kamo biše tvoji ljudi,
nad kimi se raholaše,
1990 kad jim laži govoraše?
Prestrašivši sami sebe

⁶⁴ dvi ostale... vzeti - dvije ostale tetke ne znam kako će svršiti

pobigli su vsi od tebe,
pustiše te tote v doli,
drage budú njim tve boli.
1995 Sada t', lotre, konac pride,
da t' pak duša s tela zide.

Tu Židove Isusa maknu tako da se na tla
spade, a CENTURION ga nogom udri i
reci:

Stan' se, lotre, ča tu ležiš,
al se otet mani ti mniš?
Da bih te imil sam ponesti,
2000 oču t' dušu s tela stresti.

Tu Židove popeljaju Isusa k Ani i reci
CENTURION:

Živi vavek, gospodine,
još i slavno ti je ime!
Ovo pokoj jure primaj,
tere sumnje već ne imaj,
2005 ovo j' jure v ruke naše,
ki nam tuge zadavaše,
i svezana gledaj ovde,
ki nam trude zada mnoge,
s teškim trudom s kari veli
2010 k tebi smo ga sad priveli.
Zato od njega naredite,
al ga smartju pogubite.

Tu ANA reci Isusu:

Najpri ču te opitati,
sad mi oti povidati:
2015 kim naukom učiš ljudi,
je l' istina, al su bludi?

Tu ISUS reci Ani:

Govoril sam stanovito
vsemu svitu ja očito,
kad sam Pisma ja otvoril,
2020 očito sam vsim go[vo]ril.
Krive riči te jesu li,
pitaj onih, ki su čuli
v crikvi moja govoren'ja
ter vsa moja zla učen'ja.

Tu jedan ŽIDOVIN da poličnicu⁶⁵ i
Isusu govoreći:

2025 Razbojniče ti najgori,
drugoč bolje odgovori,
imaš glavu poštovati,
a ne tako odvećati⁶⁶.

Tu ISUS reci Židovinu ki ga udri:

Ako ja zlo govoril sam,
2030 daj svidočtvo ovo ti sam.
Ako li sam dobro rekal,
zač s' me krivo ti obrekal?
Ča me tako kruto biješ
tar mi lice karvju miješ?

Tu ANA reci Židovom:

2035 Nut Kajfi znati dajte
i k njemu ga popeljajte,
neka ga on v tom rasudi
za vse njega teške bludi.

⁶⁵ poličnica - pljuska, zaušnica

⁶⁶ odvećati - odgovarati

Tu popeljaju Isusa Židove Kajfi i reci
CENTURION Kajfi:

O Kajfe, gospodine,
2040 ovo j', kim se ljudi hine,
nato ti ga pripeljasma
ter prida te prikazasmo,
da vse imaš izviditi
i po dilih ga suditi.
2045 O Kajfa, gospodine,
i ti Ana, o istine,
ovo j', ki se kraljem čini
i hodeći ljudi hini,
zabranjuje on davati
2050 ki cesaru se ima dati
on dohodak, ki pristoji,
i cesaru, znaj, dostoji,
i privrača Starim zakonom
i pripovida stvari v Novom.
2055 Novi zakon on postavi,
i Sinom se Božjim pravi.

Tu KAJFA reci Židovom:

Ča na njega več govorite,
ali v čem ga vi sudite?

Tu NAJPARVI SVIDOK rec':

Ja govorim, da vsak čuje,
2060 on Mojseja kruto psuje,
vašim Zako[no]m niš ne mari
ter vam brani dati dari.

Tu pristupi DRUGI SVIDOK i reci:

Kad u crikav on priteče,
čuh da jednoč tako reče:
2065 malo vrime će minuti,
da imamo vsi zginuti.

Tu TRETI SVIDOK pristupiv, reci:

Ove riči jes' govoril
i tim svoju moć potvardil:
mogu crikav razoriti
2070 i v trih dnh ju povratiti.

Tu Isus stoji mučecí pred Kajfom i reci
KAJFA Isusu:

Ne odgovaraš ti ništore,
ča pro[t] tebi sad govore?
Bogom živim te zaklinjam,
ako s' Božji Sin, reci nam.

ISUS reci Kajfi:

2075 Ja vam ovo sad povidam
rič istinu i odkrivam,
da me ćete vi viditi
kad na Sudnji dan budem suditi,
živim martvim sud činiti,
2080 grišnih v muke osuditi.

Tu KAJFA se sardito stan' derući svite
na sebi i reci:

Ovo njega psost vidiste,
i ča reče, razumiste,
svidokov već ne tribujemo,
ča očito vsi vidimo,
2085 ča j' vam vidit, to činimo,
ter to v viću odlučimo.

Tu jedan ŽIDOVIN reče:

A vsim nam je to viditi,
dostojan je umoriti.

Tu KAJFA reci Židovom:

Ne htimo ga još suditi,
2090 tako j' meni sad viditi,
pošaljmo ga do Pilata,
da ga sudi kako tata.
Centurion sada pojdi
ter k Pilatu njega vodi,
2095 ondi povi govoren'je,
njega stvari tar činjen'je.

Tu centurion popelja Isusa k Pilatu i tu
PRVI ŽIDOVIN zagleda Petra i reci
onim ki okolu stoje:

Verujte mi, da je ovi
od oblasti Isusove,
čin'te, da vam pravo kazuje,
2100 ali čin'te, da se okuje.

Tu PETAR odgovara tajeći Isusa:

Nisam nigdar znal od vika
toga zaloga človika.

Tu DRUGI ŽIDOVIN reci Petru:

Ti učenik njegov jesi,
ča nebore ti lažeši?

Tu PETAR drugoč zataji Isusa:

2105 Prijatelju, ja t' se zaklinjam,
da s Isusom znan'ja nimam.

Tu TRETI ŽIDOVIN reci Petru:

Njega s' učenik uistinu,
ako sam sebe ne hinju,
neka sim nam tako laže,
2110 još mu i besida kaže.

Tu PETAR tretič zataji Isusa i reci:

Oh prosim vas, razumite,
ne vim, ča m' govorite,
nit vim, nit znam, gdo j' ta človik,
nit sam ga znal va veki vik,
2115 ovo j' vera, moja duša,
da učenik nis' Isusa.

Tu CENTURION odpelja Isusa k Pilatu
i reci:

Slavni poklon tere zdravje,
Ana, veliki pop ti šalje,
i još Kajfa sa vsom družbom,
2120 tar ti šalje toga s tužbom,
da ga budeš ti suditi
i smarti mu ne prostiti,
i vas ov puk priti oti,
da isprosi smart mu toti.
2125 Od trih stvari damo t' znati,
zač je dostojan smart prijati,
očito ga osvajivamo,
kako sudcu znat ti damo,
parvo, da puk naš odvrća
2130 ter ga za sobom on obraća,
niki nov Zakon nahodi
ter za sobom vas puk vodi.
Drugo ga mi osvajivamo,
cić dohodka ki davamo,
2135 otil ga je zabraniti
i cesaru zakratiti,
da se nima dati toti,
ča naredi i on hoti.
Treto j', da se kraljem stavi
2140 i Sinom se Božjim pravi.

I to kada centurion svarši, tada popeljaju
Isusa u tamnicu, a peteh zapoje i spo-
mene se PETAR od riči Isusove i počne
plakati:

Ojme meni, ča učinih,
da ja strahom sebe hinih?
Ojme tužnu vele mani,
bih učenik izibrani,
2145 ča ću tužni učiniti?
Neću već smit k meštru priti.
Ojme tužna mâ starosti,
da s' ostala v toj žalosti!
Gorko moje vse ufan'je,
2150 ko mi pride na skončan'je,
jer zatajih meštra moga

meni prava ter miloga.
Zato v žalost velu dojdoh,
bradu moju oskuboh
2155 i oderu st[a]ra lica
obrativ se k zemlji nica.
Ne b' mi pravo s ljudmi stati
ni se večé Petrom zvati
ni Šimunom, ni človikom,
2160 nego zalim nevernikom,
jer za rabu povedoh se,
Gospodina odvergoh se.
Gdi je, Petre, ljubav tvoja,
v koj ti reče bit do boja?
2165 Gdi je, starče, vera tvoja,
v koj ti reče bit do boja?
Gdi su tvoje krive rote,
ke te vavik vzeti ote?
Aj koga se ti odvarže,
2170 kako li se doli varže?
Plači nebo s tužnim Petrom,
da ne umrih s mojim meštrom.
Ne miluj me, zemljo čarna,
da požri me kot neverna,
2175 jer neveran ja bih momu
učitelju ljubljenu.
Ne milujte me vse gorčine,
skončajte me, me sidine,
zač dostojan nis' živiti
2180 ni po zemlji več hoditi.
Za toliku mû krivinju
dostojan sam da izginu.
Ne vim, ča ću učiniti,
dresel vse dni ću hoditi,
2185 kada Gospa i ine sestre
pridu k tebi, tužni Petre,
tar te budu spitovati,
ki odgovor njim ćeš dati?
U potribi s' meštra ostal,
2190 toli na smart š njim si pošal,
kako mu s' se ti zarekal,
a sad ga si ti odtekal,
stanovito ja k njim priti
ne smim, da tja oču iti,
2195 ja ću pojti vsud plačuci,
grih moj gorko žalujući,
v tamnu škraču, gdi nî ljudi,
ondi za grih primu trudi,
plačan oču pasti nica,

2200 umivati stara lica.

Glavu moju ne udvignu
dokle pokore ne dostignu,
jeda suz ovih mojih plači
grihe moje Bog potlači,

2205 i vidivši žalost moju

opet mi da milost svoju.
Pojeti oču tužan vanka
plakat grihe bez prestanka.

Finis quinte ferie.⁶⁷

⁶⁷ finis quinte ferie (lat.) - kraj petog prikazanja

Početje čina na Veliki petak

Tu centurion ispelja Isusa iz tamnice
pred Pilata i reci PILAT:

2210 Nač mi toga pripeljaste,
ali ko zlo v njem poznaste?

Tu CENTURION reci Pilatu:

2215 Da bi dela zla ne činil,
ne bi to zlo sada imil,
najdosmo ga smučujući
ter narod izvrćujući,
tri uzroke znat ti damo,
v kih ga kriva naha[ja]mo,
zač dî da j' naš Zakon hudi
ter privraća vsim ljudi,
2220 Bogom i človikom se čini
ter tim ljudi vse ohini,
a mi Zakon ta imamo,
po kom vsi, ča nas je, znamo,
v čem osujen ima biti,
h koj li muki ima priti.

Tu PILAT reci Židovom:

2225 A tada ga vi vazmite
i po dilih ga sudite.

Tu PILAT reci Isusu:

Ne vidiš li ča ti prave,
ku krivicu na te stave?
Ne umiš li se ti ispričati
2230 ali jednu skužu dati?

Tu Isus muči, a Pilat ga pelja u komoru i
reci Pilat Isusu u komori:

Jesi li ti kralj židovski?
Ča s' učinil ovoj vojski?

ISUS reci Pilatu:

Od sebe li ti to reče,
da me ričju tu zateče?

Tu PILAT reci Isusu:

2235 Židovskoga ja nis' roda,
ta puk, ki te mani oda,
ta se na te kruto tuži,
domisli se kojgod skuži,
rec' mi, ko si zlo učinil
2240 ali v čem si njih ohinil?

Tu ISUS reci Pilatu:	Tu jedan ŽIDOVIN reci Pilatu:
Ako sam kralj vsemu svitu, nis' zla činil ni osvetu.	Ti Pilate, ča govoriš ter čin' da prav sud stvoriš. Ovo nam je povidano, 2255 ča očito jur 'si znamo, da ta počan od Galileje ter do naše simo meje, vas židovski puk prevrati i na Zakon svoj obrati.
PILAT reci Isusu:	
A tada kralj jesi ti?	
ISUS reci:	Tu PILAT reci centurionu i ostalim Židovom:
Ti si rekal.	2260 Ta sud na mni vam ne stoji, zač Irudu on pristoji, z Galileje pokle i od tuda poslat ću ga do Iruda, neka si ga on isprosi, 2265 ki od ljudi nauk nosi, ter neka ga on upita, je li on kralj vsega svita. Centurio, tebi pravlju ter človika toga daju, 2270 povedi ga ka Irudu ter ga predaj njega sudu.
Tu opet ISUS reci:	
2245 Zato sam se na svit rodil, po istini da budu hodil i istini ću svidok biti dokle mi je god živiti.	
PILAT reci Isusu:	Tu CENTURION popelja Isusa k Irudu, i kada ga pripelja prida nj, reci:
Ča je istina?	Bog te kripsi, kruno sveta, i mir podaj mnoga leta, Pilata mene posla k tebi, 2275 da Isusa primeš k sebi, zato ti ga v ruke daju i milosti tvojoj pridaju. O Irude, svi[t]la kruno, ja t' se klanjam sad na puno. 2280 Pilat ljubi vašu krunu i pozdravlja to t' na puno, i Isusa sada ovoga
PILAT reci Židovom:	
2250 Ne nahajam ja krvinje, da ov človik smartju zgine.	

podložnika, slugu tvoga,
šalje k tebi, zač mu prave,
2285 da je tvoje on daržave,
a ovi puk na nj vapija,
da Zakone njih razbija,
otil bi ga umoriti,
otij na to ti viditi:
2290 ako j' kriv, da ga sudiš,
ako j' prav, da ga pustiš.

Tu IRUD reci centurion[u]:

Zahvaljuju ja Pilatu
kako momu dragu bratu,
jer mi posla on človika,
2295 koga želih vele vika
poli mene ja imiti
ter od njega izviditi,
da mi kaže ča želija
njega nauk ter meštija,
2300 jer od njega mnoga slišah,
i zato ga mnogo željah.

Tu CENTURION svadeći Isusa reci:

Gospodine, svitli Irude,
vam pravimo njega blude,
a gdo godi njega slavi,
2305 ništar isto on ne pravi,
zač ta lažjom hini ljudi
tere djavolom djavle pudi.

Tu IRUD reci centurionu i slugam
njegovim:

Pustite ga s mirom stati,
ja ću njega ispitati.

IRUD počni Isusa sardito pitati:

2310 Govor' simo sada mani
i v sebi se jure gani,
da i slipa ti ozdravi,
je l' zaisto, ča se pravi?
Ja t' ne krati' moga dara,
2315 ako vskrisi ti Lazara,
zaistinu bit li more,
od pet hlibov ča govore?
Sada čudo niko stvori,
moja milost to t' govori,
2320 ja te oču sloboditi
i od njih ruk s mirom pustiti,
još te oču poštovati
tar ti blaga dosti dati.

Tu IRUD opet reci Isusu:

Glavu tvoju dvigni gori
2325 ter mi sada ti govori,
ako meni ne govoriš
ni za mene nišč ne pomniš,
govori mi ti prez muke,
da te ne dam njim u ruke,
2330 nećeš l[i] mi govoriti,
opet ću te njim vratiti.

Tu IRUD vidi da ne 'ti Isus govoriti,
čini ga svući iz svit Njegovih i obličić ga
u svitu belu i reci:

Štimal sam ga za človika,
da vidim ga manenika,
belu svitu na nj postav'te
2335 ter se vsi njim pošpotajte.

Tu obuku Isusa u svitu belu i tu se
CENTURION njim naruga govoreći:

Zdrav si, kralju, zdrav si, Bože,
ča tvoja kripost sad može?

Tu IRUD centurionu reci:

Sada njega vi vazmite
ter k Pilatu povedite;
2340 pozdravljen'je i poklon mu
ponesite od mene mu,
da ne budu naši rati,
rec'te: rad bih se š njim stati.

Tu CENTURION popelja Isusa od
Iruda k Pilatu i reci došadši:

Naš čestiti gospodine,
2345 Irud tebi doistine
poklon šalje ter te štuje
ter ti dvorno zahvaljuje,
i tako nam reći oti,
da izdideš k njemu toti
2350 zajedno se poljubiti
i mir pravi učiniti.

Tu PILAT stani se i poj suprotiva
Irudu, i kada se odpravlja preporuč
centurionu Isusa i reci Pilat:

Stražu nad njim vi imajte,
da ne ujde tar čuvajte.

Tu IRUD stavši se, poj suprot Pilatu, i
kada se stanu obujmit se, i reci Irud
Pilatu:

Da prijazan imam tvoju
2355 i tvu ljubav u pokoju!

Tu PILAT reci Irudu:

Tva milost je meni draga
sviše vsega svita blaga.

Tu razdilita opet vsaki na svoje mes[t]o i
tu PILAT došadši sedi na svoje misto i
reci puku:

Daste meni vi človika,
da ga sudim, nevernika.
2360 Ja ga poslah ka Irudu,
da ga poda smartnu sudu,
on ne najde v njem krivice
ter ga posla pred moje lice.
Ne nahajam v njem tamnosti,
2365 pokaran'je bud mu dosti.

Tu jedan ŽIDOVIN reci Pilatu:

Propni Isusa, o Pilate,
da ne tuži vas puk na te.
Gdi li njega neć' propeti,
gospods[t]vo ti ote vzeti,
2370 život njega ako ljubiš,
milost cesara ti izgubiš,
ako ne zgubiš barzo toga,
neć' vladati puka ovoga.

Tu PILAT reci puku:

Zakon jest pustiti človika,
2375 oćete l' Barabu razbojnika?

Tu jedan ŽIDOVIN reci Pilatu:

Oti toga umoriti,
a Barabu nam pustiti.

Tu PILAT reci puku:

Ča učinju od kralja židovskoga,
ki se pravi Sin višnjega Boga?

Tu drugi ŽIDOVIN reci Pilatu:

2380 O Pilate, svitli sudče,
čin' da od pravde vazmeš ključe.
Oti njega osuditi,
tako oć' puku ugoditi.

Tu PILAT reci Židovom:

Tada njega vi svucite
2385 ter ga kruto pako zbite,
centurione, čin' ga odpeljati
tere k stupu privezati.

CENTURION [re]c[i] jednomu slugi:

Nu ga, slugo, ti poteži
tar ga stupu ti priveži,
2390 k stupu njega privežite
pak u ruke biče vazmite.

Tu CENTURION reci opet:

Udri kruto, ja ti pravlju,
da t' duše s tela ne izrenu.

Tu IVAN stavši, s daleka reci:

O nebeski Gospodine,
2395 vidiš Sina kako gine!

Tu CENTURION reci opet onomu ki
frušta Isusa:

Udri bolje, ašašine,
da ti ne dam priko škine,
ne bud' ti ga jadim milo,
frušta[j] bolje njega tilo!
2400 To j' on, ki ga puk vas Bogom zove,
čin' da v karvi sad vas plove.

IVAN reci izdaleka stojeći:

Oh, smiljen'je vi imajte
tar ga tako ne fruštajte.

Tu CENTURION reci Isusu:

Zagnat oču dušu s tela
2405 za tva tamna zal[a] dela,
živ ne misli zlist s te muke,
prem si prišal meštru v ruke.

v ruke dajte mu bakitu,
na oči mu rub postavi,
ter ga vsaki vas pozdravi.

Tu jedan ŽIDOVIN vazmi krunu
tarnovu i okruni Isusa govoreći:

Tu Isusa odvežu od stupa, On na tla
padi, a CENTURION ga nogom udri i
reče:

Stan' se, ne mni tu ostati,
još ću t' goru muku dati.

Zdrav si, kralju vsemogući,
2425 vsak te ča[s]ti va 'voj kući,
ti s' dostojan glasa dosti,
ti s' dostojan visokosti,
ja te kralja sada krunim
ovim vincem lipim, tarn'jim,
2430 s poklonjen'jem vele nisko,
da budeš kralj nam zaisto.
Zato, bratjo, vsak vas budi
vesel, kontent za vse ljudi.

Tu CENTURION pokaže Isusa Pilatu i
reče:

2410 Tako stvorih kako s' rekal,
malo smarti on utekal,
to t' bud', zato ne čini se
ti Sin Božji, kad ne biše.

Tu jedan ŽIDOVIN da pljusku Isusu i
reci:

Nu prorokuj, Karste mudri,
2435 čija je ruka kâ te udri?

Tu zapovi PILAT okruniti Isusa:

Sada krunu na nj postav'te
2415 ter se vsi njim pošpotajte.

Tote drugi ŽIDOVIN špotajući se
Isusom reci:

Tu reci CENTURION jednomu slugi:

Nu daj simo ti tu krunu
oštra tarn'ja mnogo punu,
ovdi kralja okrunite
ter se njemu poklonite,
2420 škarlata mu stav'te svitu,

Zdrav židovski kralju veli,
ki si sada okrunjeni!
Sin se Božji ti pravljaje
i da s' kralj židovski, govoraše.
2440 Ako Sin si Božji dragi
i on veli prorok pravi,
gdo te udri, prorokuj nam
ter očito sad povi nam?!

Tu CENTURION reci Isusu:

Totu sada mi vidimo,
2445 da nis' prorok, vsi sudimo,
ti ne moreš uganjati,
tko te hoti udariti.

Tu PILAT reci onim ki š njim za stolom
side:

Mučen človik ov bi kruto,
biči fruštan vele ljuto,
2450 dosta j' tarpil britke muke,
ke su bile, vidim, tuke,
da ne more na nogah stati,
ja ga neću več skončati,
puku ću ga karvav pokazati,
2455 jeda se budu hteli smilovati.

Tu PILAT pokaž' Isusa fruštana puku i
reci:

Ovo j' človik vas isfruštan,
oćete li da ga puščam?

Tu recite ŽIDOVE velik[im glasom]:

Vazmi, vazmi, propni njega,
učin' volju puka vsega.

Tu PILAT reci Židovom:

2460 Vazmite vi njega ter sudite
vašega kralja ter propnite.

Tu ŽIDOVE Pilatu odgovaraju i reku:

Kralja, veruj, mi nimamo,
neg cesara, koga znamo.
Ako njega ti sad pustiš,
2465 sard cesarov na se hustiš,
ki se kraljem napovida,
ta cesaru odpovida,
ta se kraljem napovida,
zato cesaru odpovida.

Tu donesu midenicu i vode u kanti i čisti
rub¹ i tu se umije PILAT od karvi
Isusove govoreći:

2470 Znajte da sam ja pravi,
ki v tom neću biti s vami,
od karvi se te umivam,
da v njoj griha ne dobivam.

Tu jedan ŽIDOVIN reci Pilatu:

Njega karv varh nas budi,
2475 samo njega jur pogubi.
Ditca naša zlo imite,
ako krivi vi sud činite.

Tu PILAT počni davat šentenciju:

Kad ne more ino biti,
moram pravi sud stvoriti.
2480 Kancileru, stani gori,
ter mu sada ti govori!

¹ rub - tkanina

Tu KANCILER gori stani i vazmi gol
meč u ruku desnu i počni šentenciju
glasno:

Vsaki ovdi sada sliši
ter svoje sardce sam utiši,
ki rasarjen na človika,
2485 komu takmena ne bi vika,
za njega tamno govoren'je
i još gore pak činjen'je
mnogu tužbu čuh ja na te
i mnogo sam stal ja za te,
2490 kako bih te oprostiti
mogal, a ne umoriti.
Čemu j' biti, tomu j' biti,
moram pravi sud stvoriti.
Čul si tužbe i njih glasi,
2495 ki mi prave, da ti zal si,
da ne moreš biti pokojan,
neg da s' smarti ti dostojan,
Pilat počni vkup šenatom
s pukom rimskim zbranim nato,
2500 spuni vlastju, ku imamo,
vsu Židoviju mi vladamo
ovdi sideć v tribunali
za pošten'je vsakoj hvali
cesarastva presvitloga
2505 i šenata još rimskoga,
otijući zapovidi
obslužiti vsimi redi,
ke se k pravdi i k pošten'ju
nam pristoje i još k bden'ju,
2510 v čast cesarske one krune,
ka nam vlast dâ svu na pune.
Varteći se nika smetnja
na 'vom gradu segaletnja
mej Isusom, fariseji
2515 i još popi ter Žudeji,
svadeć njega govoreći
tri uzroke na nj staveći,
parvi uzrok, da je rekal:
razvaliti mogu crikav
2520 i opet ju podvignuti,
treti dan ju povratiti
v parvo stan'je, v kom je bila
kako i on, ki ju zida.
Drugo vele, da ih psuje,

2525 i još treto, da zabranjuje
dat dohodak presvitlomu
cesarastvu zveličenomu.
Mimo toga vsi na nj prave,
da je rekal: Bog sam slave,
2530 i da Boga Otca ima,
s koga volju smart prijima,
tolikoje da njih ljudi
zapeljuje svojimi bludi.
A mi čuvši take riči,
2535 v cesarovi ki smo kipi,
svidočastvo iznajdosmo
ter pomnjivo ispitasmu,
i ostala, kâ pristoje
k oficiju tolikoje,
2540 odluč'en'je to činimo,
barzo svaršit to velimo,
speljat njega vanka z grada
nišč ne stavši pravo sada
k mistu, gdi se razbojnici
2545 obišuju i zločinci.
I kad pride jur na mesto,
da se ima propet teško,
svukši njega čisto naga
meju dvima da se slaga:
2550 jedan z live, drugi z desne,
a on v sridi, v mesti tesne.
Žučí, octa napojite,
da mu teže učinite,
neka smart svu ondi prime,
2555 duša s tela da izide.
To jest volja naša prava,
kâ s cesarske pravde shaja.

Tu PILAT potvarjuje šentenciju na
Isusa, a Isus ima stati u rukah
centurionovih, i reci Pila[t] centurionu:

Pisac² kako naš govori,
centurione, tako stvori.

² pisac - pisar, bilježnik

Tu ima biti križ pripravan ki bude Isus
nositi, i tu JUDA taržac privarni pineze
i reci:

2560 Zgriših zdavši karv pravednu,
to vam pinezi opet daju.

Tu reci jedan ŽIDOVIN Judi:

Mi nećemo tim mariti,
zato oč[e]š ti viditi.

Tu JUDA dešperan počni govoriti:

2565 Od počela mê mladosti
tamno živih do starosti,
hudo delo ja učinih,
i tim sebe prehinih,
ja ti prodah karv prečistu,
zato ću umrit na 'vom mistu,
2570 grih moj zali ter hudobni,
ajm[e] mani, nepodobni!
Lika neću nigdar najti,
zato na svitu neću stati,
Bog mi neće oprostiti
2575 ni od toga odrišiti,
milosardje neću najti,
zato na zemlji neću stati.
Vsaki oti pomisliti,
da ću se sam obisiti,
2580 neka plaću primem zalu
za mû tamnost, a ne malu.

Tu DJAVAL gre pred [J]judom
govor[e]ći:

Hodi v pakal, zali Juda,
zlizi doli nam od tuda,
pojmo vragu Šatanašu,
2585 ovo ti put sada kažu,
za činjen'je tvoje hudo,
ko učini vele ludo,
oćeš biti od nas mučen,
tisuć volat³ na dan stučen.
2590 To t' govorim moju misal:
dobra neć' imiti nigdar,
tebi plaću oću dati,
da se budeš spominjati,
za ko izda meštra tvoga,
2595 vzemi iz ruk puka ovoga.

Tu jur počni JUDA proklinjat i plakat
škalam grede i reci:

Pukni sardce smišljajući,
ove škale gledajući,
a nad njimi ono drivo,
na kom ću obisit moje tilo,
2600 gledajući jednu z drugom
zovu mene z gorkom tugom.
Stup' nparvo, zalo sime,
sam proklinjam moje ime.
Upameti dobro, mužu,
2605 za pinezi gubim dušu.
Hod' na drugu brez štentan'ja
ter ne imaj već ufan'ja,
Boga neću ni moliti,
zač mi neće On prostiti.
2610 Rec' mi, treta, ki su glasi,
skubi, Juda, čarne vlasi,
djavle brate, stani malo,
ponest' me ćeš vele harlo,
ti s' četerta moja muka,
2615 i vsim ljudem bud nauka.
K god čini dela moja,

³ tisuć volat - tisuću puta

najti će ga muka ova.
 Peta će me čekat malo,
 jur mi konop stiska garlo,
 2620 ko žerat učno bilo,
 žeri, djavle, moje tilo.
 Ti si šesta mani svoja,
 bud' prokleta mati moja,
 koja j' mene porodila,
 2625 najpri mlikom zadojila.
 Der' se sedma: Juda, gdi si,
 u tebi su sad vsi grisi,
 sedam smartnih koji jesu,
 v Škariotu u meni su.
 2630 Ovo j' mani, ajme, osma,
 na zlo si mi gorka došla,
 a ovi dvi naprid gore,
 ke me tužna da umore.
 Ti, deveta, plači sa mnom,
 2635 jer umiram smartjom zalom.
 Ne valja mi već plakat se,
 černi Juda, ne kar' ti se.
 Najpokonja ova škala,
 ča se nisi prî propala,
 2640 neka s tebe ne mogoh pojt
 ob 'vom drivi život ojt,
 već ne mogu pojt mimo
 ja proklinjam ovo drivo,
 da bi nigdar ne rodilo
 2645 ni već listom zelenilo!
 Vazmi, Juda, za konopac
 toti, budi gorki otac
 koga ubih rukom mojom,
 zato grem ja z družbom ovom,
 2650 a s materju sagrišil sam,
 zato dušu izgubil sam,
 za pinezi meštra prodah,
 i zato se vas djavlu dah.
 Znam, da nisam dobre volje,
 2655 djavle, veži, ti ćeš bolje,
 sada duša i tilo moje
 budi v ruke, djavle, tvoje.

Tu gre IVAN k Mariji plačući i svarši
 gredući:

Oh, zna li si Njega mati,
 oću li s' joj povidati
 2660 muke, ke nje sinak tarp,
 i zlo, ko se o njem varti.
 Znaš li tugu, o Marije,
 ka t' se okol sinka vije?
 ča ću tužan učiniti?
 2665 Oću li s' joj dat viditi?
 Ojme na ku stran ću pojt,
 oću li si do nje dojt,
 do nje došad povidati,
 da zna tuge sinka mati?
 2670 Mnju, da martva past će doli,
 kako izvi sinka boli.
 Ako l' joj ne povim ja,
 oće biti još tužnija,
 bolje mi je do nje priti
 2675 tužne glase navistiti.

I tu kad pride, reci:

Barzo, barzo, Gospe mila,
 sinku tvomu mnoga j' sila,
 oh, pretužna mati, kâ si
 dočekala tužne glasi
 2680 od željnoga sinka tvoga,
 Isukarsta, meštra moga.

Tu Ivan pridi pred vrata Marijina i tu
 MARIJA reci Magdalen:

Niki glas se vani čuje,
 mnim, da Ivan narikuje.
 Nu vi, Magde, malo vani,
 2685 jeda j' Ivan prišal ka mni.

Tu MAGDALENA izlize van i najde
Ivana ležeći pred vrati i verni se i reci:

Pojj]te, Gospe, barzo vanka,
Ivan plače bez prestanka.

Tu MARIJA poj van i sa vsimi ženami,
ke su š nju, i reci van gredući:

Ojme, ja se vele bojim,
da mi sinak na zlu stoji.

Tu MARIJA zdvigni Ivana i reci:

2690 Ke su riči, Ive, tvoje,
gdi je Isus, dite moje?

Tu IVAN reci Mariji:

Ne sid' veće tu, Gospoje,
plačem plači, sardce tvoje,
čarno ruho vazmi na se,
2695 jer ti nošu tužne glase
od dragoga sinka tvoga,
Isukarsta, meštra moga,
koga sada uhitiše,
kako tata povedoše,
2700 oskuboše svetu glavu
i takoje milu bradu,
svitlu zvizdu onu Danicu
postaviše ju v tamnicu.

Tu MARIJA reci Ivanu:

Gdi mi praviš meštra tvoga,
2705 sinka moga preželjnoga?

IVAN reci Mariji:

Njega sada uhitiše
i na smart ga osudiše.
Sa vsimi je lipo živil,
prava nigdar nî se okrivil,
2710 na nikogar nî se tužil,
vsim je dobrovoljno služil.

MARIJA reci Ivanu:

Oh, da zač ga uhitiše
ali čim ga potvoriše⁴?

IVAN reci Mariji:

Sliši, Gospe, majko mila,
2715 ka t' se sinku čini sila:
Židove ga uhitiše,
jer zavidost v Njem imiše,
fariseji ono biše,
ki to nad Njim učiniše,
2720 zač ih vele moćno kara
i grihe im njih otvara.
Zato Njega uhitiše
ter na križ ga odsudiše.
V Jerusolim kad pojdosmo,
2725 smoć ž njega van zajdosmo,
Juda s nami tad ne biše,
zač ga predat on otiše.

⁴ potvoriše - oklevetaše

Još s večere sinoć pojde
 ter knjižnikom tudje dojde,
 2730 š njimi buduć onde red da,
 kako im ga v ruke preda.
 Po večeri izajdosmo,
 s meštrom našim [u] vart
 pojdosmo;
 2735 poče Isus v strahu stati,
 vele moćno trepetati,
 ide Otca pomoliti,
 poča karvav pot potiti,
 a to Njemu strah činjaše,
 2740 da se karvjom On počaše.
 Potom Juda s vojsku pride,
 a proti njim meštar ide,
 Juda njemu celov poda
 i celovom Njega prodava.
 2745 Kada meštra uhitiše,
 nigdor v pomoć mu ne biše,
 ućenici pobigoše,
 a sinka ti odvedoše,
 britke muke zadavahu,
 2750 a smiljen'ja ne imahu,
 oskuboše svete vlasi
 ruke nazad zavezavši,
 vele strašno na nj vapjahu,
 bradu vanka izdirahu,
 2755 po vsu noćcu bi prez sanku
 muke tarpeć bez prestanka,
 na toliko j' zlo pripravljen,
 da j' života jur izbavljen.
 Ja sam Njega povsud slidil,
 2760 nigdar taki muk nis' vidil,
 kimi Njega izmućiše
 i špot nad njim učiniše.
 A sada su odlučili,
 kako bi ga umorili,
 2765 i Pilat za nj kruto staše,
 zač ga prava on vijaše,
 a Židove vsi prokleti,
 odlučiše ga propeti.
 I znaj, Gospe, majko Diva,
 2770 da ga teško najdeš živa.
 Zato barzo ustan' gori,
 vij, ča t' Pilat odgovori,
 jeda budeš kako moći
 sinku svomu još pomoći,

2775 ki, ako j' živ, tužna mati,
 teško ćeš ga moć poznati.

Tu MARIJA reci:

Ne vim ča ću učiniti
 ni komu se pomoliti,
 kamo oću tužna pojti,
 2780 gdi li oću k sinku dojti?
 Komu ću se pomoliti,
 komu li se potužiti?
 Mene će smart umoriti
 parvo neg š njim razdiliti.
 2785 Gdi mi sinka uhitiše,
 oh, ti glasi tužni biše.
 Ućeniče, dragi Juda,
 zač ti meni žalost tu da?
 Ako blaga ti željaše,
 2790 meni prodat njega imaše,
 po svitu bih vsud prosila,
 čim bih sinka odkupila,
 ja bih tebe, oh, platila,
 a sinka bih ne zgubila,
 2795 a sad ovo grem zdišući
 tužna gorko žalujući,
 jeda bi mi kako moći
 tužnoj sinku još pomoći.

Tu MAGDALENA počni Mariji
 govoriti:

O žalostna mati, kâ si
 2800 dočekala tužne glasi
 od željnoga sinka tvoga,
 Isukarsta, meštra moga,
 nu k Pilatu mi pojdimo
 ter ga s plaćem pomolimo,
 2805 preda nj pojmo na polaću
 moleći ga v gorku plaću,
 jeda li se na nas smili
 ter nas tužnih ne rascvili,

2810 gledajuči naše trudi
ter prevrati krivi sudi.

2840 jer da bi ti dobra bila,
u kući bi sad sidila.

Tu gredu skupa Marija, Marta, Ivan,
Magdalena, Marija Jakovlja k Pilatu i
kad pridu pred vrata, reci MARIJA
vrtarom:

Tu CENTURION reci Židovom:

Jur zl[o]činca vazmi toga,
ne čin' štentat puka ovoga,
ter ga lotra jure propni
šentenciju s trubljom zvoni.

O vratari, nu pozrite,
tužni majci otvorite,
otvor'te mi tužna vrata,
da si pojdem pred Pilata
2815 s plačnu družbu kâ je sa mnom,
odivena svitom tamnom,
sinku milost da mi stvori
ter ga prava ne umori.

Tu opet CENT'URION reci onomu
Židovinu, ki vodi Isusa:

2845 Ča se liniš, ča ne hodiš,
ča počivaš, ča ne vodiš?

Tu Židove odtisnu Mariju od Pilata i
reci CENTURIO Mariji:

Tu se MARIJA tuži puku govoreći:

O ti ženo, ja te molju,
2820 poji nazada, ja ti pravljju,
ne prudi ti za mnom hoditi
ni Pilata već moliti,
sina t' neću živa pustiti,
ni ću t' za mnom već dat hodit,
2825 smart mu gorku ću zaditi,
na križi ga ću umoriti
jer to jesu Božji sudi,
da ovdi najdu trudi,
ne bi lotra ni hinbenika
2830 njemu takmena va vek vika.
Zato nazad se ti odmiči,
ter me v sardce već ne tiči,
da te prutom ne prevežem
ter za vlase ne istežem,
2835 zaistinu, ako te shustim,
duše v tebi ja ne pustim,
idi s vragom, ženo tamna,
mnim, da s' nora ali smamna,

O gospodo i gospoje,
plač'te gorke tuge moje,
pogledajte, ja vas molju,
2850 tere vijte mû nevolju!
O Židove, tvardi dosti,
ča ste tako prez milosti?
Zač zabraniste sada meni
tužnoj, plačnoj va vsem ženi,
2855 k sinu momu pristupiti
i za njega se pomoliti?
Sliš'te sada, ja vas molju,
utišite mû nevolju,
misto sina me propnite,
2860 a njega mi oprostite,
da sam žena, ne gledajte,
njega muku meni dajte,
tu milost mi učinite,
prî njega me umorite.

Tu Marija ide za Isusom od daleka, kadi križ nosi, i tu ga imaju polahku voditi, dokle se namire na Cireneja, i reci MARIJA zada gredući:

- 2865 Magdaleno, sestro moja,
ja te molju za ime Boga,
pokaži mi sinka moga
Gospodina i meštra tvoga,
je li ono mojoj dici
2870 tarnov vinac na glavici?
Je li ono Isus blagi,
meštar željni i Bog pravi?
Jesi li to ti, o sinu moj?
Zač ne vijuju obraz tvoj?

Tu padi MARIJA na tla od tuge i počni govoriti:

- 2875 K majci tvojoj ti se ozri,
sinu tužne, jure pozri,
slatki pozor rač' mi dati,
da te pozna tvoja mati.
Reci mani, dobro moje,
2880 ko bi pregrišen'je tvoje,
da si posrid razbojnici
u tarnovi, sinko, vinci?
Progovori tvojoj majki,
jer sva, sinko, na rastanki,
2885 ovo sam ja majka tvoja,
sinko dragi, diko moja.
Devet misec tebe nosih
ter te divom ja porodih,
an'jel mene pozdravljaše,
2890 kada mi tebe navišćaše:
Sina Božja oć' roditi
i vesela vazda biti!
Zato, sinko moj pridragi,
Božji dare vazda pravi,
2895 gdi te tužna tako vijuju,
kako sebe ne ubiju?

Tu se jur odpravi centurion s Isu[so]m na mesto Kalvarije, i tu Isus nosi križ i gredući pod križem pozri na mater, a mati na Njega, i oba padita⁵ na tla. I tako Židove targnu Isusa i peljaju udilje i namire se na puti na Šimuna Cireneja z bisagami gredući i reci CENTURION Šimunu:

- O ti, ki greš tamo mimo,
obazri se malo simo,
ov križ vazmi barzo na se,
2900 da t' ne oskubu side vlase,
tebi ga je sad nositi
ali te ću umoriti.

Tu ŠIMUN ne smi ino učiniti i varzi bisage na stranu od sebe i reci:

Te bisage vsi čuvajte
tere ništar ž njih ne znam'te.

Tu ŠIMUN vazmi za zadnji kraj križa i pomozu nositi Isusu polahko za njim gredući i reci:

- 2905 Ča mi veliš, ću činiti,
to te molim, ne hti me biti,
ja križ oću rad vazeti,
kamo t' drago ter ponesti.

⁵ padita - dual: padnu

Tu MAGDALENA zdvigni Mariju i
reci:

2910 Tužna Gospe, gori stan'te,
od tolikih tug pristan'te,
jer jest sada tuga vaša
da je tužna dika naša.

Tu VERONIKA poj za Isusom pojući:

O pretužna Veroniko,
kamo mi greš, moja diko?
2915 Meštre dragi, vsih nas dika,
ja te molim, Veronika,
ne ostav' me va 'vo tuzi,
da neka te smartju združim
v to me rači uslišati,
2920 daj mi s tobom smart prijati.
Znaš, da kamo god grediše,
ako barzo ne pridiše,
moj život se skončavaše,
kot ki vidit te željaše,
2925 koga očeš da ja ljublju,
kad te, Boga moga, zgublju?
Mnogokrat me j' misal bila,
kako bih se dobavila
tvoga lica, oh, prilike,
2930 plača, želje mê velike,
jer kada mi ti ne biše,
tad me tuga obidiše,
sad sam obraz tvoj vidila,
tuga mi je odpočila,
2935 tako tužne ne ostav' me,
neka smart me s tobom vazme,
ako ino neć činiti,
va 'vom rač' me uslišiti,
daj mi, meštre, tvu priliku,
2940 utiši me Veroniku,
i kad bih te ne imila,
priliku bih tvu vidila.

Tu Veronika poda Isusu facolić klečeći, a
Isus vazmi facolić i pritisni ga na obraz
svoj, i podaj ga Veroniki, i reci VERO-
NIKA prijamši priliku Isusovu, klečeći
počni govoriti naglas:

Slavu daju tebi, momu
meštru, Bogu preslavnomu,
2945 da se na moju prošnju smili
i ov dar mi da udili
da preslavne tve prilike
na plač tužne Veronike.
Zdravo sveto Božje lice,
2950 blažen ki te v pomoć kliče,
zdrava sveta, oh, prilika
vridna hvalit do vek vika.

Tu VERONIKA stani i stojeći reci
jedan veraš i opet poklekni i klečeći puku
priliku kažući ta ostanak reci:

Da bih vas svit vkup sabrala,
savsimi ti hvalu dala,
2955 ne bih mogla zahvaliti
ni dostojno proslaviti
ovo dobro učinjen'je,
ko mi sad dâ utišen'je
kad mi obraz tvoj v priliki
2960 meni ti dâ Veroniki,
a ja tebi kako mogu,
hvalu daju momu Bogu,
momu Bogu ter Isusu,
ki greš tarpit mû dušu.

Tu CENTURION čini križ pripraviti da
Isusa na nj postavi i reci:

2965 Daj mi ta križ sad ovamo,
toga lotra na nj postav'mo.

Tu Isusa CENTURION potegni i reci:

Neč', lupežu, več živiti,
naga te ću umoriti.

Tu CENTURION zapovi svući Isusa:

Sad okolu njega stan'te
2970 ter te svite s njega snam'te,
neka v sebi lotar čuje
kako naše pope psuje.
Dali svite ne derite
ždribe ob nju vi varzite,
2975 tad koga ždrib veći bude
svitu sebi on dobude.

Tu CENTURION čini, da s' ljudi
nadalek rastupe i reci:

Ovdi vsaki sad odstupi,
s mlatom, s čavli ti pristupi,
kako t' rečem, tako stvori,
2980 da te moj meč ne umori.

Tu reci ŽIDOVIN ki nosi mlat i čavle:

Zapovidaj, gospodine,
ako ne obslužim, zagubi me.

Tu CENTURION sam sebi reci:

Ne vim kamo sad se diti
al ča parvo učiniti,

2985 napri oću ruke popasti
tere čavle va nje klasi.

Tu vazmi desnu ruku i reci:

Ova ruka ni nijedna
dobra dela uč[i]ni[la],
udri kruto, ne počivaj
2990 ter ju čavlom ti raskidaj.

Tu vazmi drugu ruku i reci:

Drugo j' ne vim, ča ću reći:
konac sebi sad će steći.

Tu CENTURION nogam Isusovim
govori:

Ova jedna i druga noga
uredila j' vele Boga,
2995 zato je doli protegnite
ter je čavli prigvozдите.

Tu CENTURION zapovi k križem
obratiti:

Sada križem obratite,
mlatom čavle zatvardite.

Tu CENTURION zapovi opet križem
obratiti:

Opet križem obratite
3000 ter mu ništar ne recite,
dvignite križ sada gori
ter mu nigdor nišć ne govori.

Tu CENTURION reci Isusu jur pokle
ga na križu dvignu:

O nebore, gdi su dela,
ka si činil od počela?
3005 Privedošće tebe nato,
da si propet sada zato.
Gdi je tvoje sad gospods[t]vo,
gdi učenikov toliko množtvo?
Gdi su oni, kih si scil,
3010 ali mar[t]vi, kih si skrisil?

Tu MARTA prišadš[i] pod križ plačuci,
kada jur vidi Isusa na križi, počni
govoriti:

Žalost, tuga ter dresel'je
zape mani tar cviljen'je,
jer Gospodina ja izgubih,
koga više vsega ljubih,
3015 zato plačem ter vapiju,
od žalosti ja ne viju,
od dresel'ja nimam mira,
jer mi majka š njim umira.
Zato oču tugovati
3020 ter u plaču vazda stati.

Tu MARIJA JAKOVLJA kripi mater
Isusovu govoreći:

Sestro draga, Gospe mila,
ča s' se tako rascvilila?
Ne hti tako tugovati,
ni se tako plaču dati,
3025 jer prî roka, Božja mati,
podobno se nî skončati.
Videć tebe slatki sin tvoj
gorčiji je v tugi svojoj,
jer vse tuge, Gospe naše,
3030 sin tvoj sada vzimlje na se.
Zato, Gospe, ja te molim,
daj polahčaj sinka boli,
komu duša jur lepeće
i pred smartju vas trepeće,
3035 polahčaj jur tuge Njega,
ne mor' veće sinka tvega.
Znam da je kruto On izmoren
i v životi svojem ranjen,
ovo vidiš, da Bog slavni
3040 ne nahaja mesta glavi,
ka mu imaš bit kripljen'je,
ne budi mu umoren'je.

Tu jedan ŽIDOVIN špota se Is[us]om:

Vah, ki Božji dom razvaljaš
ter ga treći dan napravljaš,
3045 vrime ti je, pomози se
tere s križa slobodi se.
Ako Bog si ti nebeski
razbi sada ta križ teški,
ter zliz' doli sad očito,
3050 verovat ti ćemo stanovito.

Tu ISUS na križi viseći reci:

Otče, ti vsim ovim prosti,
ki mi daju te gorkosti,

jer ne znaju, ča oni čine,
ni da sam tvoj Sin doistine,
3055 da ti im se daj spoznati
da sam tvoj Sin i poznati.

Tu opet reci jedan ŽIDOVIN:

Iliju zove ovi.

Tu ISUS reci pogledavši na mater:

Tu reci drugi ŽIDOVIN:

Ženo, ne hti ti plakati
ni v tolih tugah stati,
ovo j' Ivan, bude sin tvoj,
3060 ta pridragi učenik moj.

Počekajmo, ako Ilija dojde
sneti njega sad od ovde.

Tu opet ISUS reci:

Tu ISUS reci Ivanu:

3075 Žejan jesam.

A ti, Ive, ovo t' mati,
ti ju imaš poštovati
kako dragu majku tvoju,
utišiti hoti tot ju.

Tu jedan ŽIDOVIN poteče⁷ vreda i
napuni spugu octa i postavi ju na tarst i
da Isusu piti govoreći:

Tu opet jedan ŽIDOVIN reci Isusu:

Žuč i octa na ti piti,
to inako neće biti.

3065 Ako s' Božji Sin, ča s' rekal,
ča tih muk nisi utekal?
Po tom more vsaki znati,
da se j' krivo imil zvati
vsega svita Gospodinom
3070 i nareć se Božjim Sinom.

Tu MARIJA reci pod križem stojeći:

Tu ISUS reci tiho na križu:

O predragi mili sinu,
da od tuge ne preminu
3080 gledajućí napojena
usta tvoja premedvena
gorke žuči, ljuta octa,
Sinu dragi Boga Otca,
ojme tugo ter velika
3085 vse dni meni moga vika,

Eli, eli lama zabatani.⁶

Matejevu evanđelju (27, 46) zapravo: Eli,
eli, lama sabaktani)

⁶ Eli, eli lama zabatani (aram.) - Bože
moj, Bože moj, zašto si me ostavio (u

⁷ poteče - potrči

slatki sinu, v čem sagriši,
toliku muku da tarpiš ti?

Tu ISUS reci opet:

Vse sada jest svaršeno,
ča je, Otče, narejeno.

Tu opet reci ISUS nekoliko višim glasom:

3090 Bože, Bože, Otče mili,
da zač ste me ostavili?
Sad u ruke tvoje ovdi
vazmi duh moj, barzo hodi.

Tu Isus ispusti duh i tu se mnoga čuda
učiniše. To vidiv CENTURION s
onimi, ki š njim pod križ stahu, reče
njim:

3095 Vidite l', junaci, ova čuda,
ka se sada čine vsuda?
Sunce j' i misec potamnilo,
pravu svitlost je zgubilo,
ovo je Sin Božji pravi,
koga mâ ruka na križ stavi.

Totu krov crikveni puče i reče
CENTURION pod križem stojeći:

3100 Ojme, velo templa puče,
plači gorko, karstjanski puče,
plač'te divci i vse dive,
jer umri na križu sinak Dive,

plači otac sina svoga,
3105 jer je na križu Sin Otca Boga,
plač'te stari vsake dobe,
da nam Isus milostiv bude.
Ojme Bože, ča s' me stvoril,
da sam ja grišnik te umoril?

3110 Ojme, da me mati ne umori,
kad me sascem ona doji?
Ojme, jer sam ja uzrok bil
da si muke, Bože, tarpil?
Ne vim, kim ću glasom vapiti,
3115 ali milost tvu prositi,
još ako sam te prem⁸ ja ubil,
ja ufan'je tve nis' izgubil.
Magdalenu, veliku grišnicu,
ti ju prija za učenicu,

3120 onoj udovici z grada Naina
ti joj skrisi jedinoga sina,
razbojnika ti s' uslišal
i na milost tu s' ga prijal,
ki te propeše, ti si molil
3125 Boga Otca, da bi im prostil,
zato prosti, Bože pravi,
za muku ku t' mâ desnica zadi.

Prosti, Isuse, Sinu Dive,
za Duha Sveta i tvoje ime,
3130 mili Isuse, pomiluj me,
na tvu milost ti primi me,
odmiću se svita ovoga,
ovo t' je vira vitežka moja,
oružje moje vse viteško

3135 meni centurionu vele teško.
Ovi tvard bat i kacitu
i svital meč ja odmiću,
i vse oružje ja odmićem,
samo da b' mi grih oprošćen.

3140 Milosardni moj Isuse,
na me grišna ti smiluj se,
milosardje, Božji Sinu,
da žalostan ne poginu.

Pomiluj m[e], moj Isuse,
3145 pozri na 've moje suze.
Pomiluj me, Sinu Dive,
za preslavno tvoje ime.

⁸ ako ... prem - premda

Pomiluj me, ja te molju
za pretešku muku tvoju.

Tu centurion stani i objami križ, i stupi
na stran, i reci MARIJA:

3150 Žaluje te vse stvoren'je,
vsako Božje učinjen'je,
nebo, zemlja proplaka se,
mnogu žalost ukazaše,
sunce i misec potamniše,
3155 vse žalosti va mni biše,
kamik, drivo raspade se
tvojoj smarti čudeći se,
bolezan me ljuta sinu,
da od majke tako preminu,
3160 sad mi tuga k sardcu dojde,
meč oštar mi dušu projde.

Tu IVAN kripi Mariju i sam sebe
govoreći:

Pomuč', Gospe, i ne plači,
mene tišit sada rači,
sinka smart je umorila,
3165 to je volja Božja bila,
to j' nam račil parvo reći,
i da ga oni hte obteći,
da ga oni [h]te umoriti,
da na križu bu visiti.
3170 K volji Božjoj ti pristani,
on je rekal na ufani,
da će barzo uskarsnuti,
neće vele dan minuti.
Ne bud' tuga tva tolika,
3175 bud' joj konac dati lika,
plakat va dne tere v noći
prudi prez pomoći,
pomoć ne mož' ti sad Njemu
učin' konac plaču tvemu.

Tu MARIJA reci Ivanu:

3180 Ne tiši me, ja te molju,
jer me jadi s tugom kolju,
toč' od sardca suze tvoje,
ter oć' vtišit tuge moje,
ne b' mi zla smart sad umriti,
3185 da smart mi je to viditi
tarn'jem glavu okrunjenu,
nogu k nogi pribijenu.

Tu LO[N]JIN prišadši pod križ sulicom,
reci:

Je li umarl, viditi ću,
bok sulicom probosti ću.

Tu LONJIN probodi bok Isusov i padi
pod križ na kolina i reci:

3190 Hvalu imam tebi dati,
Bože, da mi vid povrati.

Tu LO[N]JIN stani gori i obrati se k
puku i reci:

Ki ste totu dobri ljudi,
ov propeti mil vam budi,
zač je ovo Bog istini,
3195 ki i martav čuda čini,
kimi ja nis' mogal gledati,
mojima očima vid povrati.

Tu LO[N]JIN počni plakati pokleknuvši
pod križem:

Tužna dela mâ Lonjina,
da probodoh Božja Sina,
3200 da probodoh rebra sveta,
oh, nesriće mâ prokleta!
Božji Sine, Gospodine,
preteške su mê krivinje,
martav buduć ti na križi
3205 tebe Boga ja obrižih,
Božji Sinu, Gospodine,
ne glej teške mê krivinje.

Tu LO[N]JIN počni odmitati oružje od
s[e]be govoreći:

Ovo oružje i sulicu
i vsu moju oružnicu
3210 ja od sebe vse odmićem
a k tebi se ja primiće[m].

Tu LONJIN objami križ i reci:

Sluga bit ću tve milosti,
Bože, ti mi grih oprosti,
ovo tužan ja grem vanka
3215 plakat grihe bez prestanka.

Tu MARIJA stojeći pod križem reci:

Ojme, tuga k tugi veća,
ojme tužna mâ nesreća,
i sinka mi umoriše
i rebra mu otvoriše,
3220 raztegnuše mile ruke,
po vas živo[t] rane ljute.

Zato sardce mi jad prodira,
zač od tuge jur umiram,
jur se neću već ozvati
3225 sinku svomu tužna mati.
Ja Marija tužu na te,
krivi sudče, o Pilate,
ča t' učini moj sin dragi,
Isus mili i Bog pravi,
3230 da ga pribi križu kruto
ter umori vele ljuto?
Vid' Židovom ti veljaše
i tako im govoraše:
v tom človiku ne nahodim
3235 uzrok smarti, ja vam povim,
na sud sedši to veljaše,
svoje ruke umivaše,
umivaj se na vek vika
v karvi toga pravad[ni]ka.
3240 Sada vidiš, da s' zabludil,
kad si krivu pravdu sudil,
krivim sudom jur obrati
ter mi sinka jur povrati.

Tu jedan ŽIDOVIN reci Mariji:

Ča ti rabi nevoljnici
3245 tužnoj ženi žalostnici
tvardim govoriti
ali t' veće njih moliti?

Tu opet MARIJA reci:

Ništarmanje za vse zato,
vam Židovom pravljju tako:
3250 zač propeste Gospodina
preželjnoga moga sina?
Isus vas vele lipo ljubi
više inih vsakih ljudi,
a ti Njega tako prope,
3255 faraonu ki te ote.

Tu se Marija pusti križu, a Židove ju
odtisnu, i reci MARIJA:

Vi od njega biste zvani,
a sada nesaznani,
od sinka me ne tiskajte,
daj k martvu mi priti dajte,
3260 gorkim plačem da protužu,
neka martva daj poljublju,
rane njega vele ljute,
ke su v mojem sardci krute.

Tu MARIJA odrinuta od križa reci:

Kad ne dadu križu priti
3265 ni se sinka naljubiti,
daj gorko ću procviliti
i križu se pomoliti:
prikloni se, drivo križa,
da se k meni sin približa,
3270 ka mni prigni kite tvoje,
da počinju tuge moje,
a da bi mi parvo znati,
da će na teb' smart prijati
moj sin željni, moja dika,
3275 tugo moja prevelika,
ja bih tebe nigovala
ter suzami zalivala
po vse danke i vse noći,
jeda bi mi kako moći
3280 umolit te da se prigneš
ter me k sinku gori dvigneš.
Pokle, sinko, tako pojde
tužnu majku komu ojde,
jure ne vim, ča učinju,
3285 kamo ću pojt, dragi sinu?
Ojme sinko, tugo moja,
ojme smarti ljuta tvoja,
slatki sinu, meni reci,
jer me kolju tužni meči,
3290 ko bi tvoje pregrišen'je,
da prije to umoren'je,
a od Židov puka tvoga,
tvoje bratje, tvoga roda?

Jeda kada njim sagriši,
3295 ali ih koga dobra uliši,
da te tako oni ubiše
ter žestoko izmučiše?
O Židove, vraždenici,
ubojice i Božji krivci,
3300 tužnoj majci plač podaste,
kad mi sinka nakazaste.
Pokle sinka mi ubiste,
ž njega svetu karv proliste,
mater takoj umorite
3305 ter zajedno š njim propnite,
tu milos mi učinite,
mene žive ne pustite.
O Ivane, dragi sinu,
vse vesel'je meni minu,
3310 pristup' simo, sinko dragi
i učeniče izabrani,
žaluj meštra tvoga draga
umorena na križu naga.
Ojme sinko, diko moja,
3315 o[j]me meni, tugo moja,
tebi tužim, slatki sinu,
da pres tebe savsim ginu,
k tebi vapju vsimi glasi
deruč lica, skubuć vlasi,
3320 cića smarti, muke, truda
k tebi vapju čarni Juda,
zač ti prodava sinka moga,
meštra tvoga pred[a]noga?
Ako lakom tuko biše
3325 tere pinez imit htiše,
meni njega biše prodati,
a Židovom ga ne izdati.

Tu MARIJA reci prot an'jelu pogledavši
na nebo:

Tužu na te, o an'jele,
ki mi reče, Gabrijele:
3330 blažena si mej ženami,
a ja plaču sad suzami.
Ti mi reče: puna s' radosti,
a ja sam puna vse žalosti.

O Adame, tužu na te,
3335 ča učini sin moj za te
da za tvoje pregrišen'je
smart jur prija moje rojen'je?

Tu poj OSIP k Nikodemu i reci:

Ojme dragi Nikodeme,
ovo gre duša sada z mene,
3340 kad pomislim na Gospodina,
Isukarsta, Božja Sina,
ki mej nami dokle biše,
mnogo prijatelj on imiše,
a sad su ga vsi odbigli,
3345 po[t]le su ga na križ dvigli.
Zato pojmo mi prositi
telo Njega izvisiti⁹.

Tu NIKODEM Osipu reci:

O Osipe, brate dragi,
mužu častni tere blagi,
3350 vidim žalost, ku ti imaš,
jer suzami lica umivaš
cić našega Gospodina,
Isukarsta, Božja Sina,
nu k Pilatu mi pojdiva
3355 ter telo njega isprosiva,
zato totu već ne stojmo,
mi k Pilatu barzo pojmo.

Tu gre OSIP i Nikodem k Pilatu i
najparvo počni Osip Pilatu govoriti

O Pilate gospodine,
molim tebe, usliši me,
3360 oti meni dopustiti
Isusa s križa izvisiti,
telo sveto Isusovo,
ko ni nigdar grišno bilo,
dopusti mi milost tvoja,
3365 da se utiši starost moja.

Tu pak NIKODEM počne govoriti
Pilatu:

Još mi misal sardce spinja,
cić našega Gospodina,
koga osudi prez milosti
ter mu dal si muke dosti,
3370 ki na križi jošće visi,
da na[m] sardce On utiši.
Zato tebe mi molimo,
dopust' da mi zvisimo,
jur je umarl, duh je pošal,
3375 na križu je telom ostal,
to te moli starost moja,
dopust' mi ga milost tvoja.

Tu PILAT odgo[vo]r da Osipu i
Nikodemu:

Ča prosite oće biti,
ne htite se zlovoljiti.

⁹ Izvisiti - skinuti

Tu PILAT reci jednomu od slug svojih:

3380 Stani, slugo, ter ne sidi,
k centurionu barzo idi,
njemu reci ti slobodno
da im da telo Isusovo
Osipu, mužu pravadnomu,
3385 prijatelju dragu momu
i tolikoj Nikodemu,
da ga oni s križa snemu,
ter pokopaju kadi ote,
zač je jutri dan sobote.

Tu SLUGA PILATOV došadši k
centurionu reci:

3390 O viteže dekurio,
plemeniti centurio,
o viteže, od sto jedan,
iz dvora sam k tebi poslan,
Pilatovo bi rečen'je,
3395 da se dâ Isus za pošten'je
Osipu mužu pravadnomu,
prijatelju dragu momu,
tolikoje Nikodemu,
jer ga Pilat poda njemu.

Tu CENTURION reci slugi Pilatovu:

3400 Obslužit ću zapovidan'je
Pilatovo ter rečen'je.

Tu CENTURION reci Osipu i
Nikodemu:

Pristup' simo ti Osipe
tolikoje Nikodime,

ki ste pravi meju vsimi
3405 Isusovi sini bili,
vazmite vi telo Isusovo
ter je stav'te v mesto podobno,
jer je Pilat te odluke
da ga ja dam vam u ruke.

Tu OSIP i Nikodem pristupe. Pristupe
križu i objamu križ i reci Osip snimljući
Isusa:

3410 Ojme, Bože, rane tvoje,
ojme britke tuge moje!
Ča ću sada učiniti,
kadi li te položiti?
Ojme, Juda, ča učini,

3415 nas dvih starac da rascvili?
O Isuse Gospodine,
mene slugu pomози me,
ti nam oti milostiv biti,
kada budeš sud suditi,

3420 pregrišismo kruto tebi,
pomiluj nas i prim' k sebi.
O karstjane, ča činite
zač sad sa mnom ne cvilite
ovdi našega Gospodina,

3425 Isukarsta, Božja Sina?
Stan'te gori, već ne stojte,
tere kupno k Njemu pojte
s plačnim duhom i molitvu,
da vam On da milost svoju.

Tu jur kada ga s križa snamu, pristupi
MARIJA k Njemu i reci:

3430 Ojme, zgubih vse vesel'je,
zgubih moje utišen'je,
daj mi sinka, o Osipe,
podaj ruke njega lipe,
neka se ga daj naljublju
3435 parvo, nego život zgublju,

plač'te oči sinka moga,
plač'te obi pre[želj]noga.

Tu Osip i Nikodem dadu Mariji sina na
krilo i reci MARIJA:

O prečastna kruna tvoja,
o Isuse, diko moja,
3440 o blažene te ručice,
ke čudesa mnoga činiše,
na toli s' se od nas rodil
da bi od nas tako hodil?
O vi totu, ki slišite,
3445 ove tuge moje vijte,
jer su mnoge moje tuge,
da mnju, da nî na svit druge,
kâ b' v tolikih mukah bila,
al kâ b' tako osirotila.
3450 Novi sinu, o Ivane,
gledaj meštra ljute rane!

Tu IVAN reci žalujući Isusa:

O pretužno sardce moje,
slišim tužni plač Gospoje,
čujem majku tvu plačujući,
3455 tebe, meštre, žalujući,
a teta ti v suzah tone,
vsaka britke suze rone.
Gdo b' se mogal ustarpiti,
ki bi ne htíl procviliti?
3460 O premili Gospodine,
ke su tuke tve krivinje,
da te tako umoriše,
da te od nas oddiliše?
A ja Ivan, ča ću tužan,
3465 bit ću suzam gorki sužanj.
Gdi ću meštra jur iskati
ki b' mi otil nauk dati?
Ostah kako sirotica,
kot prez majke drobna dica.

Tu MARIJA JAKOVLJA počni plakat

3470 Oh, nigdanje vsih vesel'je
v plač nam pride i v cviljen'je,
gdo bi mogal se starpiti,
muke videć, ne cviliti?
Gdo će bit jur naša dika
3475 i dat tuzi našoj lika?
Gdo nas oće ukripiti
ali lipo naučiti?
Komu s' sinke naše zručil,
kih si vele lipo učil?
3480 Za kim ote jur hoditi
ter se dobru naučiti?
Ovo smo mi tvoje tete
mnogom tugom obujete,
a prežalostnu majku tvoju,
3485 sestru našu i Gospoju.
Oh, sestrice draga naju,
da te tvoji jur ne znaju,
kamo zgibe lipota tva
od obraza preželjnoga?
3490 Vse po tebi znasmo Pismo
parvo neg te izgubismo,
sad nećemo jur imiti,
ki b' nas otil proslaviti,
i tvoji te odbigoše
3495 niki te se odvargoše.
Kuće naše dična slava,
zač te tako ubiše prava?
Zač te tako okrivíše,
ča dostojan ti ne biše?
3500 Ruke tvoje slavne, svete,
zač na križ biše propete?
Probodoše rebro sveto
buduć telo jur propeto,
vsu lipotu dike naše
3505 i obraz svet popljuvaše,
od tolike svoje tuge,
koj prilike jur nî druge.
Oh, gdo bi te ne žaloval
i nad tobom narikoval?
3510 Za ta uzrok mi imamo
plakat tebe, naša hrano,
plakat kruto uistinu
tvoje tuge, Dive Sinu.
Ojme da bi već ne bilo

3515 neg cviljen'je majke milo,
nam bi tribi li plakati,
tužne sestre žalovati,
koj se sardce v tugah vije,
ka cić sinka sebe bije.

Tu MAGDALENA pristupi i počni
žalovati Isusa i reci:

3520 Učitelju vse radosti,
kako s' upal u gorkosti!
Za tvu majku ovo sam ja
Magdalena najtužnija.
Komu tužnu me ostavi
3525 meštre, kruno mojoj glavi,
ki vsih tužnih nas učini,
kada život smartju scini?
Gdo me oće jur spričati,
kada me Marta bu karati?
3530 Gdo mi oće pomoć biti,
da gdo bratca uskrisiti?
Pred [kim] oću jur klečati,
koga li ću meštrom zvati
ili tužnoj gdo će grih prostiti,
3535 koga li ću za nj moliti?
Izajdite, suze vanka
roneć oči bez prestanka,
ne gledajte svitla danka,
jer mi radost vsa pomanjka,
3540 vse ufan'je sada meni
tužnoj zgibe Magdaleni.

Tu PETAR blizu prišadši reci:

Neka plače mâ sidina
svoga mila Gospodina!
Ki grih v tebi Gospodinu
3545 da tako ti sad izginu?
Jav' da sluga ja Petar tvoj
odvargoh te se, meštre moj.
Tužne ure mani biše,

ke me s tobom razdiliše,
3550 koliko b' mi tad umriti
bolje bilo neg živiti!

Tu se PETAR obrati k ljudem i reci:

Puče Božji i vsi ljudi,
mnogo starost mâ zabludi,
vijte tužna grišna Petra,
3555 ki zatajah moga meštra,
već dostojan neću biti
grišnik na svitu živiti.

Tu PETAR obrati se ka Isusu i reci:

O predragi Gospodine,
preteške su mê krivinje,
3560 ti s' me ljubil već neg inih
a ja verno ne učinih,
koliko se zlo ustargoh,
da se tebe ja odvargoh!
Zgubih ljubav tvu u sebe,
3565 da se tako odvargoh tebe.
Mili, dragi Gospodine,
grem plakati mê krivinje.

Tu PETAR reci van gredući:

Pojt ću tužan vsud plaćući
gorko suze van roneći,
3570 da me gorka smart umori,
da mi život vas rastvori,
ni dan ni noć neću stati,
tužnu smart ću k sebi zvati.

Tu Isusa ponesu v grob i reci MARIJA,
mati Isusova:

3575 Sinko mili, diko moja,
kamo s' oču, majka tvoja?
Pri kom oču tužna stati,
gdo l' mi oče hranu dati?
Ojme ostah prez ostanka,
jer mi slatki sin pomanjka.
3580 Ojme tugo prevelika,
kojoj ne bi nigdar lika,
o gospodo i gospoje,
vijte gorke tuge moje.

Tu, kada Isusa v grob polože, reci
MARIJA:

3585 O gospodo, o vsi ljudi,
vijte gorke moje trudi,
žalujte mi, o gospoje,
sinka moga, dobro moje,
ovo željno dite moje,
ko se razdili od majke svoje,
3590 umoriše sinka moga,
tužnoj majki, preželjnoga.
Kako se ja tužna mati
odsad oču nazivati?
Jur nis' majka, neg vdovica,
3595 a vsim ljudem sirotica,
molim, da me vsaki zove,
majku kâ vsa v suzah plove.
O ufan'je majke svoje,
o hranjen'je drago moje,
3600 zač majku tvoju odbignu,
zač me na križ ne podvignu?

Tu Osip i Nikodem odpeljaju Mariju od
groba i reci OSIP Mariji:

O Gospoje, Božja Mati,
ne hti veće tugovati

3605 smart ne zadavat sebi,
jer prigovor bit će tebi.
Zadovoljno s' ti plakala
ter si dosti tugovala.
Zato ne plač' ni jur sdiši,
oči od suz jur utiši.

Tu AN'JEL reci ta veraš:

3610 Poča Gospa tad vapiti,
s glasa močno govoriti.

Tu GOSPOJA govori Osipu i
Niko[e]mu:

Ja vas molim, o Osipe,
od sinka me ne cipite,
pače grob mi otvorite,
3615 sinka majki pokažite,
jednu rič mu oču reći
prošćen'je ću od njega vzeti.
Sinko dragi, ostaj zbogom,
s tužne majke blagoslovom!

Tu GOSPOJA počne puku govoriti:

3620 O vlasteli i vladike,
tuge su mi prevelike,
vsih vas molju vele drago,
sa mnom žal'te moje blago,
vsoj radosti ja bih mati,
3625 žalost s tugom mene lati,
život mi se prenemaga,
jer izgubih sinka draga.
Nu me sliš'te vsi karstjane,
Sina Božja ljuta rane,
3630 ne more se veće reći,
smart za grišnika hti podleći.

Muka spasitelja našega

O Adame, tužu na te,
ča učini, rec' mi brate,
da za tvoje sagrašen'je
3635 smart pretarpi moje rojen'je?
Gospodine, slava tebi,
ki s' mi sinka vazel k sebi,
pokoj mi vas, sinko, budi,
svoje majke ne zabudi.

Tu AN'JEL počni puku govoriti:

3640 Tako Gospa tugovaše,
vsa se v plaču skončavaše,
od groba se ne diljaše,
svoje tuge spočitaše,
moljahu ju tja otiti

3645 ne mogahu je od groba oddriti,
teško ju napokon odvedoše,
mučno u grad privedoše.
Kad ju na stan dovedoše,
okolu nje vsi sedoše,
3650 mali i veli tuj plakahu,
Gospodina žalovahu.
Slava tebi Vsemogući,
ki nas spasi danas mrući.
Sad karstjane ovi pravi,
3655 Bogu va vsem vazda dragi,
ki ste došli žalovati,
željno danas poslušati
muku britku Gospodina
Isukarsta, Božja Sina,
3660 on vam daruj rajsku diku,
ki j' blaže1n va vek viku.

Amen.

RJEČNIK

aer (grč.) - zrak

al - v. **ali**

ali - i, ili; da li

an'jel - anđeo

apuštol (grč.) - apostol

arhan'jel (grč.) - arhanđeo, viši red
anđela

arvati se - boriti se

ašašin (tal.) - razbojnik

bakita (tal.) - štap, palica

barzo - brzo

barž', barže - pored običnog značenja
(brže), još i: valjda, očito, zacijelo, veoma

blud - grijeh, pogreška, zabluda

bratja - braća

brez - bez

brig - obala

centurio - v. **centurion**

centurion (lat.) - zapovjednik centurije,
vojne jedinice od 100 vojnika

cesarstvo - carstvo, kraljevstvo

cić, cića, ciće - zbog; radi

cil - cio; zdrav; pravi

cipiti - cijepati, odvajati

cvitje - cvijeće

čarljen - crven

čarn - crn

česa - čega

čestokrat - često; više puta

čislo - broj

človički - čovječji

človičstvo - čovječstvo; čovječanstvo

človik - čovjek

črida - stado

čteti - čitati

čudo - mnogo

ć' - ćeš

da - a, ali, nego; dakle; tako

daj - barem, makar

dali - ako

dalmatika (lat.) - kasnorimska dugačka
ukrašena haljina s rukavima; kasnije
misna haljina katoličkih svećenika

danaska - danas

dar - sve do; čak do

daržati se - držati se, pridržavati se

dekurio (lat.) - dekurion, zapovjednik
dekurije, odreda od 10 konjanika u
rimskoj vojsci

dešperan (tal.) - očajan

dešpirati se (tal.) - očajavati

diliti se - odvojiti se, rastati se

diljati se - rastajati se

diljen - odvojen, rastavljen

dim - govorim, kažem (v. **điti**)

diš - govoriš, kažeš (v. **điti**)

điti (tal, prez. **đim**) - govoriti, kazati; **điti**
se - zvati se

điti se - djeti se, staviti se

đobiti (prez. **đobudem**) - dobiti; svladati,
pobijediti

đobude - v. **đobiti**

đojti - doći

đoktur (lat.) - učen čovjek

đostojati - prilikovati, zavređivati,
zaslužiti

đovolje - dovoljno, dostatno, mnogo

đresel - žalostan, tužan

đreseliti se - žalostiti se

đresel'je - žalost, tuga

drivo - drvo
droban - sitan, malen
drugoč - iznovice, ponovno, drugi put
duplir (tal.) - dvokraki svijećnjak
dvadest - dvadeset
dvanadeste - dvanaest
dvignuti - dići, dignuti, podignuti

Eli, eli lama zabatani (aram.) - Bože moj
 zašto si me ostavio?

facolić (tal.) - rupčić
fruštati (tal.) - bičevati, šibati

ganuti - krenuti, pomaknuti
garlo - vrat; grlo
gdi - gdje
gdo - tko
gnila - glina, zemlja
grede - idući, hodeći (v. **gresti**)
greduć - idući, hodeći (v. **gresti**)
grem, greš, gre... - v. **gresti**
gresti (prez. **grem**) - ići, hoditi
grustiti se - gaditi se, biti mrsko

h - k
harlo - brzo, žurno
hinac - varalica, himbenik
hinba - obmana, prijevara, podvala
hiniti - obmanjivati, varati
hiniti se - varati se
hiža - kuća
hlib - kruh
hotiti - htjeti, hotjeti; **hoti** - htje
hrana - spas (pored uobič. značenja)
hraniti - spremati, sačuvati; čuvati
 (pored uobič. značenja)
hud - zao
hudoban - zloban, zao
hustiti - huškati

idita - idite (imperativ duala)
imiti - imati
isfruštan (tal.) - išiban, izbičevan
ispeljati - izvesti
istin - istinit

istino - uistinu, doista
istirov[a]ti - brisati
istočnik - izvor
iti - ići
izbrati - izabrati
izdan'je - izdaja
izdavica - izdajica
izibran - izabran, odabran
iznamiti - izvaditi
izrenuti - istjerati
izvisiti - uzvisiti, uzdignuti; skinuti
 ovješeno

jasalce - jaslice
jati - uhvatiti, zarobiti; uzeti; **jat** - uhvaćen
jazik - jezik
jeda - eda, da, da li, zar
jedannadeste - jedanaest
jednoč, jednuč - jednom
Jejupat - Egipat
jer, jere - jer; da
jeti - uhvatiti, uhititi, uzeti; **jet** - uhvaćen
jevan'jelist (grč.) - evanđelist
jih - ih, njih
jiliš - hrana, jelo
jim - im, njima
jini - drugi, ostali
jisti - jesti
jiti - jesti
jošće - još
jur, jure - već; dalje; više; baš

kâ - koja
kacita - kaciga
kača - zmija
kadi - gdje
kako - kako; kao; kad
kami, kamik - kamen
kanciler (tal.) - bilježnik, tajnik
kantati (tal.) - pjevati
kaštigati (tal.) - kažnjavati; kazniti
kazati - pokazati
ke - koje
ki - koji
kim - kojim
kimi - kojima

kino - koji, kojino
kip - tijelo; ljudski lik
klasti - staviti
knjižnik - pisar
komornik (grč.) - uzdanik, povjerenik
konopje - užad
kontent (tal.) - zadovoljan, sretan
kopje - koplje
kot - kao
kratiti (se) - uskraćivati, izbjegavati
kripeći - hrabreći, snažeći
kripost - moć, snaga; vrlina, krepost
krivinja - krivnja
kruto - čvrsto, snažno; gorko
ku - koju
kuno - koju ono, kojuno
kupno - zajedno

last - zloba, prijevara
lejion (lat.) - legija
leto - godina
li - samo, upravo; doista; bar, baš
lih - samo, tek
limb (lat.) - čistilište, pretpakao
listje - lišće
listo - samo, istom, tek, nego
lotar - lupež

mâ - moja
mane - mene
mani - meni
manom - mnom
mê - moje
meč - mač
mej - među
meja - međa, granica
meju - među
meštar (lat.) - majstor, učitelj
meštija (tal.) - majstorija, vještina; nauk
midenica - mjedenica, plitica
milosardje - milosrđe
milovati - žaliti
minuti - proći, otići
mirilo - mjerilo
misto - mjesto; umjesto
mlat - bat, malj
mni - meni

mniti (se) (prez. **mnju** i **mnim**) - činiti (se); misliti
mnogokrat - više puta
množastvo - mnoštvo
mnu - mnom
moćno - jako, vrlo
molju - molim
Mojsej - Mojsije
mošnja - vrećica
mû - moju
mučati, mučiti - šutjeti

nač - zašto, zbog čega, na što
nahajati - nalaziti
naiti se - najesti se
najparvo - najprije; prvotno
najpokonji - posljednji
najti - naći
nakup - zajedno
naparvo - najprije; naprijed
napluti - naplaviti; nakupiti
naprid - naprijed; nadalje
napridčina - zgoda, prigoda, prilika
napruditi - koristiti
nareći se - nazvati se, prozvati se
narejen - naređen
naredan - pripravan, spremljen
narediti - urediti, spremi; zapovjediti
narejen'je - odredba; zapovijed
narikovati - naricati
naslajen'je - naslada
naslidnik - sljedbenik
nastojati - slijediti; brinuti se
naučen'je - nauk, učenje
navlasto - navlastito, osobito, napose
nebog - jadan, bijedan, nesretan
nebore - vokativ od **nebog** (v.)
neć' - nećeš
nevera - nevjera
nevidin - neviđen
nezbrojni - bezbrojni; mnogi
nî - nije
nigdadar - nikada
nigdir, nigdire - nigdje
nigdor - nitko
nikogar - nikoga
nikomur, nikomure - nikome

nimati - nemati

nišć - ništa

ništar, ništare - ništa

ništarmanje - ipak; naprotiv

nišstore - ništa

nor (njem.) - lud

nje - njen

ob - o

obarh - iznad, povrh

obarovati - čuvati, očuvati

obeseliti - razveseliti

obimati - grliti

obir - odabir, izbor

obiti - obuzeti, opkoliti

obitil - obitelj

objati - objumiti, obuhvatiti, zagrliti

oblas, oblast - vlast, moć

obličí - obući

obsiniti - opsjesti

obtećí - opkoliti

očito - javno; naglas; zorno

odbićí - napustiti, ostaviti

oddiliti se - odvojiti se, rastati se

odlučen'je - odluka

odlučiti (se) - odvojiti (se), odijeliti (se),

rastati se; presuditi

odmitati - odbacivati

odpeljati - odvesti

odpočiti - ustaliti se

odpovidati - odgovarati

odpriti - otvoriti

odprući - otvoriti

odpušćen'je - oproštenje, oprost

odrinuti - odgurnuti, maknuti

odrišiti - odriješiti, otpustiti

odsuditi - osuditi

odtećí - ostaviti, napustiti

odtisnuti - odmaknuti

odtle - odatle

odvarćí (se) - v. **odverćí (se)**

odvargši - odbacivši

odvećati - odgovoriti, odgovarati

odverćí (se) - odreći se, odbaciti

odvitnica - braniteljica, tješiteljica,

pomoćnica

odvratnik - odgovoritelj, onaj koji odvrća od čega

odvrćí (pres. **odvrgnem**) - odbaciti

oficij (lat.) - služba, dužnost

ogladiti - izgladnjeti; ogladnjeti

ohiniti - prevariti, obmanuti

ohranjen'je - spasenje, očuvanje

ojde - v. **ojti**

ojti (pres. **ojdem**) - otići; ostaviti

on - on; onaj

opitati - upitati

opliniti - opljačkati

opravan - spreman, odjeven

opraviti - učiniti, izvršiti, pripraviti

opraviti se - spremati se

os[a]lce - magarčić

osanna (tal.-hebr.) - hosana, spasi (poklik kojim su Židovi pozdravljali Isusa pri njegovom svečanom ulasku u Jeruzalem)

oskubsti - počupati

osujen - osuđen

osvajan - osuđen

osvajivati - osuđivati

ošti - v. **oštiya**

oštiya (tal.) - hostija

otil - hotio, htio (v. **otiti**)

otiti - htjeti; otići

otvet - odgovor

ov - ovaj

ozriti se - osvrnuti se

ozvati se - nazvati se

ožurnik (lat.) - lihvar

pametiti - pamtiti

parvi - prvi

patena (lat.) - plitica, zdjelica koja se rabi pri bogoslužju

patrijarka (tal.) - plemić, načelnik roda;

patrijarh, crkveni otac

pečal - žalost; bijeda; skrb

pečaliti se - skrbiti se, brinuti se; žalostiti se

peljati - voditi

peteh - pijetao

peti - pjevati

pinez (njem.) - novac

pisac - pisar, bilježnik	poviditi - govoriti
pisak - pijesak	poviti - pripovjediti, reći, kazati
plav - brod, lađa	povoljstvo - ugodnost; pogodnost, povlastica
počati - početi	povsud - posvuda
počelo - početak, vrh	pozor - pogled
početje - početak	pozriti - pogledati
podjati, podjeti - podnositi, poduprijeti	požriti - progutati, proždrijeti
podoban - prikladan, sličan	pravadan - pravedan
podobno - prikladno, slično	pravadnik - pravednik
podvignuti - podići	praviti - pripovijedati, govoriti, kazati
pogarjeno - pogrdno, ozloglašeno; oskvrnuto	predce - odmah
pogubiti - izgubiti	pregrišen'je - sagrešenje
poj - pođi	prehiniti - prevariti, obmanuti
pojdut - pođu	prehiniti se - prevariti se
pojti - poći	prehinjen'je - prijevara
pokaran'je - ukor, pokuda	prem - iako, premda
pokarvni - krvnik	premedven - premeden, presladak
pokle - pošto; otkako; otkada; budući da	prevezan - povezan, zamotan, zavezan
pokol - pošto	prevratiti - prevrnuti, izvrnuti, okrenuti
poklono - smjerno, ponizno	prevriditi - prekršiti
pokripiti (se) - utješiti (se); odmoriti se, okrijepiti se	prez, preza - bez
polača - palača, dvori	prî - prije
polahčati - olakšati	pribižišće - utočište, skrovište
polahko - polako	prigovarati se - raspravljati, prepirati se
poli - pokraj, uz, kod	prigvozditi - pribiti
poličnica - pljuska, zaušnica	prija - prije
pomanjkati - oslabiti	prijati - primiti; uzeti, prihvatiti
pomiliti - požaliti, smilovati se, pomilovati	prijazan - milost; ljubav
pomniti - mariti	prijel - primio
poniznos - poniznost	prijeti (se) - primiti (se)
popasti - uhvatiti, zgrabiti	prijimati - primati
popeljati - povesti	prikloniti se - saviti se, nagnuti se
posilati - slati	prilika - slika, lik
postaviti - zatvoriti; uzeti; učiniti	pripeljati - privesti, dovesti
pošpotati se - izrugati se	prišadši - prišavši, došavši
pošten'je - čast; štovanje; poštovanje; dostojanstvo	priti - doći
pot - znoj	prodikovati (lat.) - propovijedati
poteći - potrčati	prolijan'je - prolijevanje, razlijevanje
potezati se - odlučiti se, odvažiti se, spremi se	prolitje - proliće, prolijevanje
potiti - znojiti (se)	propuditi - protjerati, prognati
potle - poslije, kasnije	prositi - moliti; pitati
potvoriti - oklevetati	proteći - probosti; proći
povidati - reći, kazati, navijestiti	proti - protiv
	providiti - razvidjeti
	pruditi - koristiti
	psalter (grč.) - knjiga psalama
	psost - prostota, prostaštvo; psina

put - tijelo; put; način

rab - sluga, službenik; rob

raba - sluškinja, robinja

račiti - htjeti; udostojati se

rana (tal.) - ozljeda; pepeo, lug

rasarjen - gnjevan

rat (ženski rod) - rat

razcviliti - ražalostiti, rasplakati

razčiniti - uništiti, razoriti

razdiliti (se) - odvojiti (se), razdvojiti (se)

razviditi - razvidjeti, uvidjeti, steći uvid, obavijestiti se

razžigati - rasplamsavati

riti - reći; podrivati, kopati

rojen'je - rođenje

rotiti se - zaklinjati se

rota - prisega, zakletva

rub - tkanina; pokrivalo

s' - se

sâ - ova

saj - ovaj

saka - svašta; svaka

sard - gnjev, srdžba

sasac - dojka

savsima - sasvim, potpuno, posve

sciniti - cijeniti; ocijeniti, misliti

sega - ovoga (v. **saj**)

segaletnji - ovogodišnji

semart - smrt; **semartju** - smrću

semu - ovomu (v. **saj**)

shajati - izlaziti, ishoditi

shustiti (mađ.) - uhvatiti, zgrabiti, ščepati

sidine - sjedine, sijede vlasi

skarbiti - brinuti

skarsnutje - uskrsnuće

skazati - pokazati; propovijedati, kazati

skoda (njem.) - škoda, šteta

skončan'je - svršetak, konac

skresiti - uskrisiti

skrisiti - uskrisiti

skubsti - čupati

skuža (tal.) - isprika; opravdanje; izgovor

slid - trag, slijed

slišati - slušati, čuti; osjetiti, oćutiti

slišiti - v. **slišati**

sloviti (prez. **slovem**) - slaviti, častiti, biti na glasu, biti slavan

slovo - riječ

služabnica - službenica; podanica

smaman - mahnit, omamljen, lud

smamnost - mahnitost, omamljenost, ludost

smart - smrt

smiljen'je - milost, samilost

smućen'je - nemir

smutiti se - uznemiriti se

snamiti - skinuti

sneti (prez. **snemem, snamem**) - spustiti, skinuti

snimati - skidati, silaziti, spuštati

snimiti - otkloniti, odvratiti

sniti - sići

sobota - subota

span'je - spavanje

specijar (tal.) - trgovac ljekovitim tvarima i začинима

speći - spavajući

speljati - izvesti

speti - sapeti, povezati

spicijar - v. **specijar**

spinjati - sapinjati, sputavati

spitovati - ispitivati

spomenen'je - uspomena, sjećanje

spomenuti (se) - sjetiti (se)

spomenutje - uspomena

spovidnik - ispovjednik

spraviti (se) - pripremiti (se), spremiti (se)

spravan - pripravan, spreman

spričati - pravdati

sprotu - protiv

spuga (tal.) - spužva

spuniti - ispuniti

stan - boravište

stan'je - položaj; život; stan, boravište; država, zavičaj; vlast

stanovit - siguran, pouzdan, odlučan

stanovito - sigurno, pouzdano, doista

starziti - čuvati

stati se - zaustaviti se

steći - izaći; isteći
stoparv - istom, tek
stup - korak
stvoriti - napraviti, učiniti
suda - svuda
sulica - strijela
suproč, suprot - nasuprot, ususret;
 protiv
suprotiva - nasuprot
svarh - vrh, povrh, ponad
svećati se - dogovarati se
svidočtvo - svjedočanstvo
sviše - odozgor, gore
svit - svijet; savjet
svita - odjeća, haljina, odijelo, tkanina
svitilnik - svjetiljka

š - s

Šatanaš - Sotona
ščap - štap
ščit - štit
šega (tur.) - šala, lukavost; običaj,
 obmana
šenat (lat.) - senat
šentencija (lat.) - presuda; misao; pouka
škale (tal.) - ljestve; stube
škarlat (tal.) - tkanina crvene ili rumene
 boje
škina (tal.) - leđa
škoda (njem.) - šteta
škrača - škrapa, špilja
špot (njem.) - poruga
špotati se (njem.) - rugati se
štentan'je - oklijevanje
štentati - zadržavati, oklijevati
štirati (tal.) - cijeliti, držati

t' - ti

ta - taj
takmen - jednak, ravan, sličan
takoj, takoje - također
tar - te; i
targ - trg
tarn'je - trnje
tarpiti - trpiti, podnositi
tarst - trstika; štap
taržac - trgovac

teći - trčati; žuriti
tempal (lat.) - hram, crkva
tentati (tal.) - kušati, pokušavati;
 napastovati, dražiti
ter, tere - te, i
teti - htjeti
tiriti - tjerati, goniti, proganjati
tišiti - tješiti
titi - htjeti
tja - odavle
toj - to
toliko - tako; samo
tolikoj,olikoje - također
tot - v. **toti**
tote - v. **toti**
toti - tu, ovdje
totu - v. **toti**
traditor (tal.) - izdajnik
treti - treći
tretič - treći put
triba - potreba; **tribi je** - valja, treba, po-
 trebno je, nužno je
tribunal (lat.) - sudska sjedišta tribuna;
 sud
trud - muka, nevolja
trudan - umoran
truditi se - mučiti se
tudje - tu; odmah, smjesta
tuk - tolik
tuko - toliko
tva - tvoja
tvarji - tvrdi
tvu - tvoju

ubitje - ubojstvo
učan - naviknut, naučen
udilje - odmah
ufan'je - nada
ugajati - ugađati, udovoljavati
ukripiti se - ohrabriti se
ulišiti (se) - lišiti (se), odbiti; pogubiti
umiljeno (lat.) - ponizno, skromno
umiti - znati, umjeti
umoren'je - ubijanje
upametiti - upamtiti, zapamtiti
uprositi se - umoliti se
uspiti - usnuti, zaspati

utišen'je - utjeha
utišiti - utješiti
utvarnuti - otvrdnuti
uzmožno - moguće

v - u
'v - ovaj
va - u
vač - u što, na što, do čega
vagnati - ugnati, dotjerati
vanka - van, napolje
varh - vrh, povrh, iznad, o
vart, vartal - vrt
vas - sav
vavek - uvijek
vavik - uvijek, zauvijek
Vazam - Uskrs
vazeti - uzeti
včiniti - učiniti, napraviti
vdovica - udovica
've - ove
već, veće - više
vele - mnogo, vrlo
venac - vijenac
vera - vjera
veraš (lat.) - stih
veruga - lanac
Vespasijan Tit - Titus Flavius Sabinus Vespasianus (9-79 n. e.), rimski car; sa sinom i nasljednikom Titom vodio rat protiv pobune Židova, što je završilo razaranjem Jeruzalema i židovskog hrama 70. godine
više - vijeće, zbor, skup
viden'je - viđenje, gledanje, vid
vidita - vidite (imperativ duala)
viditi (prez. **vim**) - znati; vidjeti; **ne vim** - ne znam
vij - vidi (imperativ)
vijati - viđati, gledati; činiti
vijen'je - vid
vijte - vidite
viju - vidim
vik - vijek
vikovičan, vikuvičan - vječan; vrlo star
vim - znam (v. **viditi**)
vimo - znamo (v. **viditi**)

vira - vjera
viš - znaš (v. **viditi**)
vkup - skupa, zajedno
vladika - gospođa
vniti - ući (3. l. mn. prez. **vnidu**)
'vo - ovo
'voj - ovoj
volat (tal.) - put
'vom - ovom
vražden - vražji; neprijateljski
vraždenik - neprijatelj, zločinac
vreda - odmah, smjesta; brzo
vsaka - svašta; svaka
vsaki - svaki
vsega - svega
vsemogi - svemogućí
vsud, vsuda - svuda
vzdati - dati, odati
vzeti - uzeti
vzimati - uzimati

z - s
zabiti (prez. **zabudem**) - zaboraviti
zabudem - v. **zabiti**
zač - zašto, jer
zaditi - zadati, pogoditi; zabosti
zagnati - istjerati
zaisto - zaista, uistinu, doista
zaistino - doista, uistinu
zajam - uzimajući, uhvativši, zagrabilši
zakratiti - uskratiti
zali - zli
zaman - uzalud
zapeljati - zavesti
zarcalo - zrcalo, ogledalo
zatvarditi - utvrditi; učvrstiti
zavidost - zavist
zbaviti - izbaviti
zbiti - istući
zbojati se - uplašiti se
zdahnuti - izdahnuti; uzdahnuti
zdan'je - izdaja
zdaržati - zadržati; izdržati
zdati - izdati
zdavac - izdajnik
zdavna - odavno
združiti - pratiti; pridružiti; sastaviti

zdvignuti (prez **zdvignu**) - dići, podići

zeti - uzeti

zgibati - pogibati

zginuti - poginuti, propasti

zgora - odozgor

zgovoriti - izgovoriti; dogovoriti

zgubiti - izgubiti; pogubiti

ziti - izići; sići

zlamen'je, zlamin'je - znamenje, znak;

čudo

zlisti - sići

zneti (prez. **znemem**) - izvaditi, skinuti,

spustiti

zraniti - povrijediti, raniti

zrast - dob, uzrast

zreći - izreći

zručiti - izručiti, predati

zvaliti - izvaditi

zveličen - uzvišen; spašen

zvisti - izvijestiti, objaviti

žarčina - žar, žarkost

ždrib - ždrijeb

žejan - žedan

žerati - žderati

Židove - Židovi

Židovin - Židov

Žudej - Židov

žuk - gorak